SZAKDOLGOZAT

Nagy Zoltán János 2009

Konferencia – és rendezvényszervezés a Moodle keretrendszer segítségével

Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Informatika Tanszék Pécs, 2009

Témavezető, belső konzulens:

Dr. Hegyi Sándor egyetemi docens

Külső konzulens:

Császár-Csutorás Péter Informatikus

Készítette:

Nagy Zoltán János Számítástechnika – Technika Nappali tagozat e-mail: bigzolee7@gmail.com

HALLGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott diplomázó hallgató kijelentem, hogy jelen szakdolgozat saját munkám eredménye, a felhasznált szakirodalmat és eszközöket azonosíthatóan közöltem. Egyéb jelentős segítséget nem vettem igénybe.

Az elkészült szakdolgozatban található eredményeket a Pécsi Tudományegyetem, mint a feladatot kiíró intézmény, saját céljaira térítés nélkül felhasználhatja.

Kelt: Pécs, 2009-04-27

hallastá aláírása

hallgató aláírása

FELADATLAP

szakdolgozat készítéséhez

A hallgató neve: Nagy Zoltán János A dolgozat címe: Konferencia és Rendezvényszervezés a Moodle keretrendszer segítségével

Belső konzulens neve: Dr. Hegyi Sándor munkahelye: Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Matematikai és Informatikai Intézet Információtechnológia és Általános Technika Tanszék

Külső konzulens neve: Császár-Cs. Péter munkahelye: Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar Andragógia Intézet Távoktatási és Médiainformatika Intézeti Tanszék

A feladat leírása:

A Moodle, számítógéppel támogatott képzési menedzsmentrendszer általános bemutatása, valamint alkalmazási feltételeinek, telepítési lehetőségeinek dokumentálása. A keretrendszer, mint konferencia – és rendezvényszervezési elektronikus szolgáltatás. Új kiegészítő modulok beépítése, valamint szerkesztési lehetőségek bemutatása. Már meglévő konferenciaszervező oldalak vizsgálata, azoknak kritikus szemrevételezése, végezetül integrálható tevékenységek és blokkok ajánlása a megfigyelt rendszerekre.

Beadási határidő: 2009. április 30.

Pécs, 2009. április 23.

konzulens

szakfelelős

Konzulensek ellenőrzési időpontjai:

	Belső konzulens		Külső konzulens
Dátum	Konzulens aláírása	Dátum	Konzulens aláírása
2008.11.20		2009.01.15	
2008.12.11		2009.02.02	
2009.02.05		2009.02.19	
2009.03.24		2009.03.04	
2009.04.16		2009.04.09	

A szakdolgozat beadható.

20 ..... hó ..... nap

20 ......hó ......nap

külső konzulens

belső konzulens

IANIALUNIJEUIZEN

TA	ARTALOMJEGYZÉK	1
El	őszó	3
1.	eLEARNING KERETRENDSZEREK	5
2.	eLEARNING SZABVÁNYOK	7
	AICC	7
	SCORM	9
	A SCORM felépítése	10
3.	A MOODLE	
4.	A MOODLE ALKALMAZÁSA	
	Helyi web-szerver alkalmazás letöltése/telepítése	14
	Hivatalos Licenc (GNU)	15
5.	MOODLE FELÜLETE	16
	Szerkezeti felépítés	
6.	KONFERENCIA – ÉS RENDEZVÉNYSZERVEZÉS	
	A címoldal felépítése	20
	Az alszekciós lap felépítése	21
	Moodle szerepek a konferenciaszervezésben	22
	Alapszerepek átnevezése	22
7.	A KONFERENCIA MEGHIRDETÉSE	25
8.	JELENTKEZÉS ELINDÍTÁSA	
	Regisztráció az oldalon	
	Regisztráció lehetőségei	
	Kép alapú hitelesítés	
	Jelentkezés a Konferenciára	
	Konferencia programjának kiírása	40
9.	KOMMUNIKÁCIÓ A MOODLE FELÜLETÉN	41
	Nem valós idejű kommunikáció	
	Valós idejű kommunikáció	47
10	. MULTIMÉDIA	
	Képmegosztás és galériák	59
	Prezentáció megosztás	66
	Video és audio megosztás	

11. KIEGÉSZÍTŐK (PLUGIN-EK)	
12. ESETTANULMÁNYOK A MOODLE KERETRENDSZEREN	SZERVEZETT
KONFERENCIÁKRÓL	
Országos Tudományos Diákköri Tanács 2009	
Multimédia az oktatásban 2009 konferencia	
13. ÖSSZEFOGLALÁS	
Irodalomjegyzék	
Mellékletek	
1. sz. melléklet	
XAMPP telepítése	
XAMPP mint alkalmazás	
Az alkalmazás menüpontjai	
Adatbázis létrehozása	
2. sz. melléklet	
Moodle telepítése	
3. sz. melléklet	
Moodle Felülete	
Szerkezeti felépítés:	
4. sz. melléklet	
5. sz. melléklet	
6. sz. melléklet	

Előszó

Felsőfokú tanulmányaim során szembesültem azzal a fogalommal, mely megmagyarázza talán, mit is jelent tanítani, ismereteket átadni embertársainknak. Megismertem a tanítási módszereket, eszközöket. Korunknak megfelelően ezek az eszközök már lényegesen digitálisabbak, virtuálisabbak, mint a múltban használt tanítási metódusok. Ilyen eszköz az elektronikus és Internetes oktatási keretrendszer a Moodle.

Megismertem az eszköz működését, megtanultam, hogy a rendelkezésre álló funkciókat mire és milyen módon használjam. Amikor az említett ismereteket elsajátítottam, foglalkoztatni kezdett az a kérdés, hogy egy más megközelítést szemlélve, az eszköz képességeinek korlátait figyelembe véve, milyen réteget és szükségleteket szolgálhat ki ez a keretrendszer.

Célom a dolgozat megírásával az, hogy ismertessem, a rendszer milyen felhasználási lehetőségeket nyújt, az oktatástól elvonatkoztatva, egy rendezvény vagy konferencia szervezésében. A dokumentumot ajánlom mindazoknak, akik érdeklődnek a keretrendszer széleskörű alkalmazási területei iránt, valamint azoknak, akik a témával kapcsolatosan szeretnék igénybe venni a rendszer szolgáltatásait.

Feladatom az volt, hogy kutassam fel a keretrendszerhez azokat a lehetőségeket és kiegészítéseket (modulokat), melyek segítséget nyújtanak a rendezvény szervezésénél, valamint építsek fel egy olyan felhasználói kézikönyvet, mely ismerteti az alkalmazás telepítésének lépéseit. A rendszer fejlesztését követően elérhető egy olyan felület, melyben az adminisztratív adatok és dokumentumok kezelésére, az interaktív tartalom megjelenítésre, a rugalmas munkavégzésre kínál egy rendkívül kifinomult és letisztult keretrendszert.

Tanulmányaim során azt tapasztaltam, hogy a tanítás és oktatás keretein belül személyes kommunikáció előnyt élvez a virtuális kommunikációval szemben. Ennek ellenére, ha egy országos, vagy akár egy globális rendezvény megszervezésére kerül sor, ez a képlet megfordulni látszik. Hiszen a virtuális, elektronikus kommunikáció prioritást élvez.

A mai rohanó világban már teljesen hétköznapi jelenség az, hogy minden szervezetben, vállalkozásban, intézményben, családban alkalmaznak és üzemeltetnek számítógépet valamint nagyobb százalékukban lehetőség van Internet-kapcsolat létesítésére is.

Ezen technológiákat – a számítástechnikát és a telekommunikációt – kihasználva felépíthetünk egy olyan környezetet, amely lehetővé teszi egy rendezvény megszervezését. Előnyünkre válhat az, hogy ma már általánosan használt rendszerről beszélünk és

3

mindemellett sok felsőoktatási intézményben megjelenik (pl.: Budapesti Műszaki Egyetem, Dunaújvárosi Főiskola, Pécsi Tudományegyetem, Szegedi Tudományegyetem), egyelőre, mint oktatási és tanulási felület.

Konferencia és rendezvényszervezésről

Amikor a konferencia és rendezvény szervezésére gondolunk, elengedhetetlen szem előtt tartani néhány fontos szempontot. Nem posztom és feladatom, a szervezés szakmai alapjait reformálni. Azt állítom, hogy lehetséges egyszerűbbé és vizuálisabbá tenni a technológiai megvalósítását. Emellett segíteni fogok abban, hogy az említett technológiát egy nem hozzáértő ember is képes legyen elsajátítani és kivitelezni.

Rengeteg leírás és útmutató készült már a keretrendszer felépítésével valamint használatával kapcsolatban. Összességében viszont nem létezik hivatalos kézikönyv. Az elkészült dokumentumok is csak a tanároknak és diákoknak készültek (Tanári kézikönyv¹, Hallgatói kézikönyv²).

Mert kik azok a felhasználók, adminisztrátorok, akik jelenleg használják a keretrendszert? 30%-a oktatási és tanítási célú feladatokat (menedzselést) lát el, a további regisztrált felhasználó pedig az virtuális oktatás előnyeit kihasználva alkalmazza a rendszert. Lehetséges és tudatosan elérhető az, hogy a Moodle keretrendszer más célokat is betöltsön világunkban. Figyelembe véve a rengeteg újítást és kiegészítést, - melyeket a későbbiekben ismertetni fogok – elérhető lesz egy olyan konfigurált keretrendszer, mely alkalmas egy rendezvény szervezésére és adminisztratív, vizuális, valamint virtuális lebonyolítására.

¹ http://elearning.ttmk.nyme.hu/file.php/1/Segedletek/tanari kezikonyv.pdf

² http://elearning.ttmk.nyme.hu/file.php/1/Segedletek/hallgatoi_kezikonyv.pdf

1. eLEARNING KERETRENDSZEREK

Az eLearning kifejezés jelentése, elektronikus úton való tanulás – magyar megfelelője etanulás. Szerves részét képezi az Információs és Kommunikációs Technológiáknak (IKT). A keretrendszerek egységesen a távoktatásra, felsőoktatásra, valamint vállalati és felnőtt képzésekre specifikálódtak. Természetesen az oktatás más szintjein, általános – és középiskolákban is alkalmazhatók ezek a módszerek.

eLearningnek, mint fogalomnak nagyon széleskörű jelentése létezik az oktatás és informatika keretein belül. Ennek megfejtéséhez teljesen mindegy, hogy a közoktatást, a felsőoktatást, vagy a felnőttképzést vesszük alapul.

eLearning oktatásról:

- Az iskolákban, tantermekben lévő oktatás, melyet kommunikációs eszközökkel, számítógépekkel segítünk elő.
- Blended Learning vegyes oktatási módszerek alkalmazása (hagyományos oktatási módszerek, eLearning oktatási módszerek)
- Önálló tanulást elősegítő oktatási módszerek
  - Televízió, számítógépes multimédiás technikák, oktatóprogramok
- Világhálón történő kapcsolattartás, kommunikáció
  - Fórumok, Real Time üzenetváltások

Az eLearning három oktatási módszer ötvözéséből alakult kit:

- 1. Számítógéppel támogatott oktatási stratégiák.
- 2. Internettel támogatott oktatási módszerek, felületek, lehetőségek.
- 3. A távoktatás alkalmazása a képzések keretein belül.

³ Ábra: Dr. Komenczi Bertalan - Kutatási zárótanulmány Az E-learning lehetséges szerepe a magyarországi felnőttképzésben, Budapest, 2006

2. eLEARNING SZABVÁNYOK⁴

Egy teljes tananyagfejlesztés a különböző programozási -, grafikai és egyéb multimédiás megoldások igen széles skáláját foglalja magában. Magyarországon jelenleg sajnos nincs egységesen elfogadott és mindenki által egyformán használható olyan keretrendszer, amelybe bármilyen fejlesztésű elektronikus tananyag univerzálisan beültethető, ezért bizonyos szabványok elfogadására és alkalmazására van szükség. Négy-öt olyan nagyobb nemzetközi elektronikus oktatási szabványrendszer van, amelyek valamelyikét ajánlatos használni annak érdekében, hogy a kifejlesztett tananyag bárhol bárki által használható (futtatható, megjeleníthető) legyen.

AICC

Az AICC (Aviation Industry CTB Committee) a technológiai-alapú oktatási szakértők nemzetközi szövetsége. A szövetség alapulása óta (1988) igyekszik ajánlásokkal és kidolgozott szabványokkal segíteni az elektronikus oktatást. A CTB rövidítés Computer Based Training-et, azaz számítógép-alapú oktatást jelent.

Az AICC leginkább kiadvány formában jelenik meg, 3 fő típusa van:

- AICC irányelvek
- Technikai riportok
- Munka-dokumentumok

Az AICC legfontosabb javaslatait, irányelveit, útmutatásait egy úgynevezett AGRs lista mutatja. AICC Guidelines and Recommendations:

- AGR-001 AICC publikációk, kiadványok
- AGR-002 Javasolt konfigurációk, a céleszköz leírása (hardware)
- AGR-003 Digitális hang
- AGR-004 Operációs rendszerekről és kezelőfelületekről
- AGR-005 CTB perifériák, I/O eszközök
- AGR-006 Elektronikus oktatási keretrendszer (kommunikáció, adatáramlás)
- AGR-007 Multimédiás komponensek a tananyagban, formátumok (szöveg, kép, animáció, hang)

⁴ http://www.eduport.hu/cikk.php?id=9267

- AGR-008 Digitális videó
- AGR-009 Felhasználói felület
- AGR-010 Web alapú komponensek

Az AICC szabvány eredendően a légitársaságok számára készült, később folyamatosan bővülve vált az egyik legelterjedtebb eLearning szabvánnyá. Mára már csak történelmi jelentőségéről beszélhetünk, azonban még mindig léteznek olyan LMS-ek, tartalmak és fejlesztő eszközök, amelyek az AICC szabványt követik. Ezért még manapság sem elhanyagolható szempont az LMS rendszerek, illetve fejlesztő eszközök beszerzésénél, hogy támogassák az AICC szabványt is! Kész tartalmak vásárlásakor a javasolt szempont a SCORM kompatibilitás is, amely jelentős előnyökkel bír.

Néhány fontos információ a felhasználóknak⁵:

- Az AICC szabvány szerint a tartalmakat tananyag-egységekre (assignable unit) bonthatjuk – az LMS-ekben ezek általában a leckék. Az egyes elemeket az LMS szempontjából tovább már nem lehet bontani. Ezek az elemek többnyire tartalmazzák az oldalak, fejezetek áttekintését is. A tartalmakon kívül az egységekbe integráltan jelennek meg a leckén belüli navigáció eszközei is. Az egyes tananyag-egységeket kurzusokba, a kurzusokat pedig blokkokba lehet szervezni, illetve ezeket több szinten lehet kezelni. Az egyes feladatok, illetve blokkok közt logikai feltételeket lehet definiálni ahhoz, hogy a diák teljesítménye szerint léphessen tovább a tananyagban.
- Az AICC kurzusok könnyebb importálásához a kurzusnak tartalmaznia kell olyan leíró fájlokat, amelyek megadják a kurzusok struktúráját, a feladatok paramétereit, illetve a továbblépés feltételeit. Az ilyen fájlok kiterjesztése:
   .au,.crs,*.cmp,*.cst,*.des a *.pre.
- Az AICC szabványoknak különböző szintű támogatása lehet. Az LMS adatokat tud cserélni a kurzussal arról, hogy ki, mikor, hogyan indított feladatot, mennyi ideig tanult, illetve milyen eredményeket ért el.

⁵ http://www.kontis.hu/uvod_standardy_aicc.asp?menu=elearning&submenu=standardy&subsubmenu=aicc

Az AICC oldalain elérhető az AICC tanúsítvánnyal rendelkező termékek (LMS-ek és tartalmak) listája. A tanúsítási folyamat költségei igen magasak és a szabvány történelmi jellege miatt sok gyártó nem is rendelkezik tanúsítvánnyal, még akkor sem, ha a rendszer egyébként megfelel a szabványnak. Ha ellenőrizni szeretné, hogy a vásárolt termék megfelel-e az AICC szabványnak, akkor ehhez szerződést kell kötnie, majd ezt követően a kapott AICC/CMI TEST SUITE program segítségével el kell végeznie a tesztelést.

Az AICC szabványról bővebben a <u>www.aicc.org</u> weboldalon olvashatnak.

SCORM⁶

A SCORM (Sharable Content Object Reference Model = megosztható tartalmi objektumok hivatkozási modellje) olyan informatikai szabványok összessége, amelyek az elektronikus tanulási környezetek számára tartalmak manipulációját teszi lehetővé. A tanulási tartalom manipulálásán a tartalom előkeresését, átvételét, megosztását, újbóli felhasználását és átadását értjük. A SCORM azon tananyagfejlesztőknek készült, akik tanulási környezeteket és ezekhez eszközöket építenek, ill. fejlesztenek.

A SCORM alapgondolata a következő: a tanulási környezetek a tanulási tartalmakat oly módon kezelik, hogy mindig tudják, egy-egy tanuló hol tart az elsajátítás folyamatában. Ennek alapján a környezet azzal is tisztában van, hogy a tanulóknak adott ponton milyen irányban kell továbbhaladni ahhoz, hogy a tanulási célt (a legrövidebb úton, a leghatékonyabban stb.) elérje. A hagyományos weboldalak által biztosított navigálási lehetőségek az ismeretszerzés ilyen fokú vezérlésére nem képesek.

A SCORM alapegysége a megosztható tartalmi objektum vagy SCO. A tartalmi terjedelmét illetően a SCO lehet tetszőleges (egy weboldal vagy akár ennek a sokszorosa). Egyetlen követelménynek kell megfelelnie: újrafelhasználható legyen. Ennek a követelménynek formai szempontból úgy tud eleget tenni, hogy nem tartalmaz utalásokat más SCO-ra.

A SCORM az elsajátítás optimalizálásában és irányításában jut szerephez. Ezt úgy éri el, hogy a befogadás bonyolult folyamatához a tartalom leírását előkereshető, átvehető, megosztható, újból felhasználható és átadható formában teszi lehetővé.

⁶ http://www.tok.u-szeged.hu/scorm.html

A SCORM mint szabvány-együttes a 90-es évek második felében jött létre az Egyesült Államokban.

A SCORM felépítése

A SCORM három fő részből áll:

- Tartalomegyesítő modell (Content Aggregation Model, a továbbiakban: CAM)
- Futtatási környezet (Run Time Environment, a továbbiakban: RTE)
- Besorolás és navigálás (Sequencing and Navigation, a továbbiakban: SN)

A CAM három specifikációból áll:

- Tanulási tartalom leírására szolgáló elemek jegyzéke. Ezek az elemek foglalják magukban a tartalmat, a tartalom tulajdonosát, a hozzá kapcsolódó képzési célt, műszaki követelményeket, esetlegesen az árat stb.
- 2. A fenti elemek (metaadatok) XML jelölőnyelvben való leírását előíró specifikáció. Ez a specifikáció biztosítja a tartalmak (emberi/gépi) olvashatóságát.
- 3. A tartalom becsomagolásának mikéntjét előíró specifikáció. Egy-egy becsomagolt tartalom a tanulási objektumoknak és ezek metaadatainak a gyűjteménye, kiegészítve a tartalom felhasználó részére való átadási módjának a leírásával. Az így becsomagolt tanulási tartalmat a rendszerek egymás között szabványosan tudják kicserélni. A gyakorlatban ez az összes információ egyetlen XML-állományban való leírását jelenti.

A tanulási környezetek az ily módon átvett tartalmak csomagolásából tudják, hogy mikor milyen ismeretet kell átadni a tanulóknak.

Az RTE a SCORM azon összetevője, amely a tartalommal összefüggő információkat közvetíti a tanuló és a tanulási környezet között. Ezt egy programfelület biztosítja, amely szabványos kommunikációt biztosít a tanulási környezettel. Ez a felület javascript programnyelven, a böngészőkbe beépített parancsértelmező nyelven fut.

Az SN feladata az egymástól független egységek tanulási célnak megfelelő összerendezése és a közöttük való navigálásnak, azaz az ismeret elsajátítási útvonalainak a meghatározása.

3. A MOODLE

Az előző fejezetben tehát feldogoztam az eLearning feladatát és felépítését. Az elkövetkezendőkben pedig bemutatom azt, hogy egy oktatási alapokon nyugvó keretrendszer a Moodle, képes segítséget és támogatást nyújtani egy konferencia vagy rendezvény elektronikus megszervezésében, valamint annak lebonyolításában.

A Moodle neve a Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment kifejezés rövidítése, azaz moduláris objektum-orientált dinamikus tanulási környezet. A Moodle egy LMS (Learning Management System) alkalmazás, egy számítógéppel támogatott képzési menedzsmentrendszer, azaz tanulásirányítási rendszer, eLearning keretrendszer.

"Az LMS feladata az, hogy azonosítsa a felhasználókat és szerepkörük, jogosultságaik szerint a megfelelő tananyagokkal (kurzusokkal) összerendelje őket. Az LMS szerverek a felhasználók tevékenységeit, a tanulás szempontjából fontos adatokat naplózzák, s ebből a későbbiekben statisztikák generálhatók. Ezek az adatok egyrészt a tanulók haladásával kapcsolatosan szolgáltatnak fontos információkat, másrészt a tananyag hatékonysága is kideríthető belőlük."⁷

A Moodle web alapú rendszer. A használatához szükség van Internet eléréssel és böngészővel rendelkező számítógépre. Szükség van szerverre és annak URL címére, amit a szolgáltató intézmény ad meg. A rendszer teljes mértékben ingyenes, nem csak itt Magyarországon, hanem az egész világon egyaránt. Bármikor letölthető és telepíthető a számítógépünkre.

Egy számítógéppel támogatott képzési menedzsment rendszerről lévén szó, mégis be szeretném mutatni egy teljesen eltérő irányú alkalmazását, a konferencia és rendezvényszervezést. Hogy miért is ezt a rendszert választottam erre a célra? A válasz az, hogy a kutatásaim és tanulmányaim során nem találkoztam még ennyire áttekinthető és egyszerű felületű rendszerrel.

⁷ http://elearning.ttmk.nyme.hu/file.php/1/Segedletek/tanari_kezikonyv.pdf

Oktatási céljai ellenére, valamint e téren mutatott alacsonyszintű kihasználtsága és a szemléletes kommunikációs lehetőségei, azt a lehetséges funkcióját hivatottak bemutatni, mellyel képes megfelelni a konferencia és rendezvényszervezési feladatoknak is. Ez a szabvány egy kiforrott technikai háttérrel rendelkezik, mely teljesen kompatibilis a ma ismert operációs rendszerekkel (Windows, UNIX/Linux, Mac OS)

4. A MOODLE ALKALMAZÁSA

A keretrendszer működtetéséhez több, a mai információs és kommunikációs rendszereknél elengedhetetlen kellékei és követelményei vannak. Ezek közül az első és talán legfontosabb egy a rendszerrel kompatibilis személyi számítógép konfiguráció. Ez a konfiguráció nem áll másból, mint egy számítógépből és a rajta meglévő operációs rendszerből.

Moodle.org által ajánlott operációs rendszerek:

- Windows
  - 98, XP Pro SP1, SP2, SP3, Vista
- Unix/Linux
  - UHU, SUSE, Debian, Ubuntu stb.
- Mac OS

A rendszer telepítését és alkalmazását én Windows operációs rendszer alatt fogom dokumentálni az első lépésektől (letöltés és telepítés) egészen az utolsó mozzanatig (üzembe helyezés és alkalmazás).

A megfelelő konfiguráció megléte mellett elengedhetetlen egy Internet kapcsolat létesítése. A kontaktus rendkívül fontos, hiszen ezen keresztül tudjuk a továbbiakban üzemeltetni rendszerünket.

Szükséges szoftverek és alkalmazások:

- General Megfelelő Internetes böngésző program (Firefox Opera Internet Explorer)
- Telyi web-szerver alkalmazás letöltése/telepítése
- Moodle letöltése/telepítése
- Különböző plug-in-ek letöltése/telepítése (Acrobat Reader, Abobe Flash)

A kutatás során a Mozilla Firefox böngészőalkalmazást használtam és a tapasztalataim szerint ez a szoftver a legmegfelelőbb egy Moodle keretrendszer üzemeltetésére. Mindemellett a Microsoft által forgalmazott Internet Explorer böngészőt is teszteltem és az eredmények az mutatják, hogy a beépített kiegészítők és plug-in-ek nem minden esetben feleltek meg annak a célnak, hogy megjelenítési hiba nélkül vizualizálni tudták volna a felületet.

Helyi web-szerver alkalmazás letöltése/telepítése

A Moodle használatához egy telepített és működő web-szerverre van szükségünk. Ezek a következők: Apache, PHP és SQL. Az elsődlegesen támogatott adatbázisszerver: MySQL. Mint azt már dokumentáltam, a telepítést és üzemeltetés Windows környezetben fogom bemutatni. Bár a Moodle keretrendszer alapjait Unix környezetben tervezték és tesztelték, ennek ellenére egy teljesen újszerű, modern megoldásokkal tűzdelt folyamatát fogom bemutatni. Ezért is fogalmazódik meg sokakban a következő kérdés, teljesen jogosan: Miért pont Windows? Amikor a mai szerverek és kiszolgáló egységek 85-90%-ban Unix/Linux operációs rendszerre vannak telepítve. Ezzel szemben a rendszer tervezésekor elsődleges szempont és cél az volt, hogy az üzembe helyezés végén egy teljes mértékben kiszolgálásra és alkalmazásra megfelelő rendszert kapjak.

Az említett webszerver alkalmazások általában külön telepíthetők, majd ezt követően úgy kell beállítanunk egyenként őket, hogy a használatuk során mindenféle fennakadás nélkül elérhetőek legyenek, mind egymás, mind a kliens számára egyaránt. Ennek a kiküszöbölésére találtam egy olyan szoftvert, amely szintén tartalmazza az említett alkalmazásokat, de teljes mértékében egy blokkba integrálva. A szoftver minden beállítást elvégez helyettünk és automatikusan hangolja egymásra a különböző részterületeket.

A program neve: XAMPP, mely teljesen ingyenesen letölthető a <u>http://www.apachefriends.org/en/xampp.html</u> oldalról. Kompatibilis Linux, Solaris, Mac OS, valamint természetesen Windows operációs rendszerekkel. Esetünkben az utóbbi a fontos, tehát nézzük, mely verziókon telepíthető az alkalmazás:

✓ A disztribúció installálható Windows 98, NT, 2000, 2003, XP és Vista rendszereke

Hivatalos Licenc (GNU)

A XAMPP összeállítás a **GNU** (General Public License - GPL) azaz Általános Nyilvános Licenc, egy általános nyílt forráskódú licenc. A GPL a legelső, és legelterjedtebb szabad licenc. A GPL a szabad szoftver mozgalom része és alkotó alapköve.

A licenc lényege, hogy az adott termék - jelen esetben a XAMPP- szabadon terjeszthető, és szabadon módosítható. Ami viszont kikötés, hogy ezek a módosítások a GPL licenc-nek megfelelően és azon keresztül kell, hogy megjelenjenek.

A XAMPP összetevői: Apache, MySQL, PHP, Perl. Más feladatunk nincs is, mint, hogy letöltsük a programot. Ezt többféleképpen is megtehetjük. Az előbb feltűntetett weboldalon válaszuk ki a számunkra megfelelő operációs rendszert (a mi esetünkben a Windows-t), majd választhatunk, hogy direkt telepítő .exe file-t töltünk le, vagy egy tömörített .zip kiterjesztésű állományt. Töltsük le a közvetlen telepítési .exe file-t. Ha ezzel megvagyunk, már el is indíthatjuk a telepítőkészletet.

A Xampp valamint a Moodle keretrendszer telepítés lépései az 1. és a 2. mellékletben olvashatóak.

5. MOODLE FELÜLETE

A következő fejezetben szemléltetem a Moodle keretrendszer szerkezeti felépítését. Természetesen ez a felületelrendezés egy önkényes formai összetétel. A különböző blokkok és tevékenységek egészen más helyen is elhelyezkedhetnek az adott felületen. Ez az elhelyezés függ a konferencia vagy rendezvény témájától, az adminisztrátor elképzeléseitől valamint attól, hogy a téma milyen típusú blokkokat és tevékenységeket követel meg.

Megfigyelhető azonban a keretrendszer felépítésben az, hogy egy portál alapokon nyugvó rendszerről van szó. Tehát a felületén látható két oldalsáv, valamint a középső szerkesztői sáv. Mindegyik szerkezeti elemnek megvannak a funkciói, feladatai. A következő képeken megfigyelhető a tárgyalt szerkezeti felépítés.

Látható tehát, hogy milyen felépítés jellemzi a keretrendszert, melyet most már a saját ízlésünk szerint, valamint a használati céloknak megfelelően alakíthatunk, formálhatunk. A következő kép szemlélteti, hogy milyen megjelenési tulajdonságokkal rendelkezik egy teljesen érintetlen felületű keretrendszer.

Főmonii								
Fomenu ⊡	Felvehető kurzusok	S	zerk	eszte	es kik	apcs	olá	sa
(3) Tananyag hozzáadása	Ebben a kategóriában nincsenek kurzusok	Kurz Be a	us-/p	ortá ←↓	lleíra	is		=
() Tevékenység hozzáadása	Új kurzus hozzáadása							R
Portáladminisztráció ⊡		Napt Se a	ár ⊮ × '	← ↑				-
Értesítések		-		2009	9. fet	oruár		•
Felhasználók Kurzusok		V 1	Н 2	к 3	Sze 4	Cs 5	P 6	Szo 7
Pontok Hely Nyely		8 15	9 16	10 17	11 18	12 19	13 20	14 21
□ Modulok □ Biztonság		22	23	24	25	26	27	28
 Megjelenés Címoldal 		Blok	kok					
Szerver Szerver		Hoz	záac	lás				~
Halózati működtetés Jelentések Egyéb Keresés								

Ebben a fázisban teljes körű adminisztrátori jogaink vannak. Ez azt jelenti, hogy szerkeszthetjük az oldalt bármely gond és fennakadás nélkül. Választhatunk a "Szerkesztés bekapcsolása" és "Szerkesztés kikapcsolása" üzemmódok között. Ha be van kapcsolva a szerkesztés, abban az esetben megjelennek a szerkesztést szolgáló ikonok. Amennyiben az ikonok aktívak, rájuk helyezve az egeret, megtekinthető, hogy valójában mire is szolgál az adott szerkesztési utasítás. Rákattintva aktiválódik, majd ha adminisztratív szerkesztésről van szó, akkor megjelenik egy újabb ablak, melyben az adott szerkezeti elemmel (blokkal, tevékenységgel) kapcsolatban állíthatjuk be azok tulajdonságait.

Szerkezeti felépítés

Bemutatom a keretrendszer szerkezetét, mely segítségével felépítek egy konferencia szervezésére és lebonyolítására szolgáló web alapú információs adatbázist és kiszolgáló felületet. Kihasználva a keretrendszer sajátosságait, az internetes szolgáltatásokat, valamint ingyenes, szabadon felhasználható szoftvereket.

Látható az, hogy szerkezetileg tagolt felépítésről beszélhetünk. Vízszintesen három oszlopra tagolódik az oldal. Az oszlopok között is megkülönböztetjük a két szélsőt a középsőtől. A középső oszlop és megjelenítő felület a különböző "Tevékenységek", valamint "Tananyagok" hozzáadását teszi lehetővé. A két szélső oszlopon helyezhetőek el az ún. "Blokkok" valamint lehetséges itt is "Tevékenységek" és "Tananyagok" beszúrása.

Hozzáadásuk a következőképpen lehetséges:

Adminisztrátori beállítások:

Minden egyes, az oldalhoz tartozó kiegészítők, alkotóelemek beállítását, vizsgálatát, szerkesztését, valamint a keretrendszerrel kapcsolatos beállításokat megtaláljuk a "Portáladminisztráció" menüpont alatt. (részletek, 5. sz. melléklet)

6. KONFERENCIA – ÉS RENDEZVÉNYSZERVEZÉS

A kutatás során alkalmam volt bepillantást nyerni több konferencia megszervezésébe. Eközben feljegyzéseket készítettem a szervezés menetéről, a lebonyolítás szükséges lépéseiről. Arra a következtetésre jutottam, hogy a metódus levezethető egy algoritmusszerű folyamatra, melyet aztán elemezve, alkalmazhatunk a későbbi rendezvények lebonyolítására is. Ebben a fejezetben mutatom be azokat a beállítási lehetőségeket, valamint az általam (az általános konferenciaszervezéshez) ajánlott újításokat (blokkokat, tevékenységeket, kiegészítő lehetőségeket), melyek végrehajtásával és telepítésével a felhasználó egy rendkívül jól átlátható, interaktív keretrendszer felépítését valósíthatja meg. Ennek megkönnyítésére a konferencia, mint rendezvény szervezését, lebonyolítását, valamint utómunkálatait vettem kiindulópontként. A folyamatok és a leírt ismeretek átültetve más rendezvényekre is alkalmazhatók.

A konferencia fogalma, jellemzői:

"A konferencia a kongresszushoz hasonló rendezvény, létszámát tekintve lehet kisebb, esetenként nagyobb is. Olyan rendezvény, amely jól körülhatárolható témáról nyújt tájékoztatást. A konferencia lehet tudományos, politikai, szakmai jellegű (pl. orvosi, közlekedési, sporttal kapcsolatos, kulturális. vízügyi, szociális stb.). Az előkészületekkel kapcsolatos feladatok ugyanazok, mint a kongresszus szervezése esetén, mégis különbözik attól. A konferencia például sokszor csak egynapos, délelőtt van a plenáris ülés, majd azt követően (általában ebéd után) szekciókban tárgyalják meg a szakmai témákat. A helyszín adottságától függően 2, 4, esetleg 6 szekcióban folyhat a munka, majd a szekcióülések után a konferencia eredményeinek összefoglalása következik. Egy-egy hazai vagy nemzetközi tanácskozás megrendezését, mindig az adott szakmai szervezet vezető testülete határozza el. Ez a testület szervezőbizottságot hoz létre. A szervezőbizottság választja ki és bízza meg az adott rendezvényt ténylegesen lebonyolító céget, irodát."⁸

⁸ http://www.egyhaziprotokoll.hu/html/rendezveny/rendezveny_09.htm

Moodle szerepek a konferenciaszervezésben

Három fő csoportba sorolhatók a Moodle felhasználói. Ezek az adminisztrátorok, a különböző rendű és rangú oktatók, és a hallgatók.

erepek 🗿						
Név	Leírás	Rövid név	Sze	rk	es	ztés
Rendszergazda	A rendszergazdák a portálon az összes kurzusban általában bármit tehetnek.	admin			4	r
Kurzuskészítő	A kurzuskészítők új kurzusokat hozhatnak létre és oktathatják őket.	coursecreator	8 3	1	4	k.
Tanár	A tanárok egy kurzuson belül bármit megtehetnek, beleértve a tevékenységek módosítását és a tanulók pontozását.	editingteacher	8 >	1	4	ŀ
Nem szerkesztő tanár	A nem szerkesztő tanárok taníthatnak kurzusokat és osztályozhatnak tanulókat, de a tevékenységeket nem módosíthatják.	teacher	8	1	1	ŀ
Tanuló	A tanulók egy kurzuson belül általában kevesebb joggal rendelkeznek.	student	B	1	- 1	ŀ
Vendég	A vendégek általában kevés jogosultsággal rendelkeznek és nem tudnak sehova szöveget beírni.	guest	8	1	4	ŀ
Hitelesített felhasználó	Minden bejelentkezett felhasználó.	user	2	1	ŝ	

Egy konferencia vagy rendezvény esetében ezeket a szerepeket illendő átnevezni, hiszen például tanuló vagy tanár szerep nem alkalmazható ezekben a szituációkban. Ami még fontos dolog, az alap szerepek mindegyikére nem lesz szükségünk.

Alapszerepek átnevezése

1. Adminisztrátor (Rendszergazda)

Ez az egyedüli szerep, melynek az elnevezését nem változtattam, hiszen ő a legmagasabb rangú személy a keretrendszer felhasználói közül. Adott esetben ő látja el a keretrendszert futtató szerver karbantartását is, de lényegesebb az, hogy ő felel a keretrendszer szabályos működéséért.

2. Szervező (Oktató)

Bárki betöltheti ezt a pozíciót, abban az esetben, ha őt egy erre alkalmas személy (adminisztrátor, vagy kurzuskészítő) hozzárendeli egy kurzushoz. Ezért az is előfordulhat, hogy olyan személy látja el ezt a tevékenységet, aki csak résztvevője a rendezvénynek.

Szervezőnek tekinthető, akinek munkája:

- a. Rendezvény alszekcióinak menedzselése.
- b. Alszekciók karbantartása.
- c. Szerkesztés, módosítás.
- d. Dokumentumok feltöltése.
- e. Meghatározhatja, hogy az adott produktum mikor legyen elérhető alszekción belül.
- f. Feladatok kiírása.

3. Résztvevő (Hallgató)

Az ő szerepe mindig meghatározott, hiszen ő végzi el a Moodle felhasználói feladatát. A szervező által kiírt feladatokat és kötelezettségeket teljesítenie kell, esetenként a kitűzött határidőre. Végrehajtja a jelentkezést követő adminisztratív feladatokat, kitölti a kiadott kérdőíveket, feltölti a megkövetelt dokumentumokat. Feladata továbbá a szervezőkkel való kapcsolattartás.

4. Konferencialátogató (Vendég)

Olykor előfordulhat az, hogy egy olyan személy szeretné megtekinteni az oldalt, az alszekciókat, aki nem tagja a keretrendszernek, vagyis nem regisztrált tag. Csupán csak meg szeretne ismerkedni az oldallal.

A vendégek engedélyezéséről az alszekció tulajdonosa hivatott dönteni. Ebben az esetben ő egy szervező vagy az adminisztrátor.

A szerepek átnevezése és szerkesztése kétféleképpen történhet:

Megjegyzés: A Moodle keretrendszerben a felhasználói jogok és szerepek egymástól függő tulajdonságok. Tehát amikor beállítjuk egy adott alszekció szerepét, akkor vele párhuzamosan állítottuk be az adott oldalrészletre vonatkozó jogokat is.

- A címoldal alapszerepe beállítható a Portáladminisztráció/Címoldal/Címoldal beállításai menüpont alatt. Ez a beállítás azt jelenti, hogy az oldal megnyitását követően az oldalt éppen felkereső (nem regisztrált), valamint a regisztrált felhasználó alapértelmezetten ezt a szerepet kapja.
- A Moodle lapjogai beállíthatók a Portáladminisztráció/Felhasználók/Engedélyek/ Felhasználói szabványok menüpont alatt.

Látogatói szerep	Vendég	Alapbeállítás (Vendég)
notoggedinroleid	A portálra be n rendelkeznek. L jogosultságot b engedélyezett.	em jelentkezett felhasználókat úgy tekinti a rendszer, mint akik a portálon ezzel a szereppel egtöbbször a vendégként való kezelés megfelelő, de létrehozhat ennél bővebb vagy szűkebb iztosító szerepeket. Például az üzenetküldés továbbra is csak megfelelő bejelentkezés esetén
Vendégszerep	Tanuló	✓ Alapbeállítás (Vendég)
guestroieid	Ezt a szerepet kapják, ha olya moodle/legacy:	a vendégek automatikusan megkapják. A be nem iratkozott felhasználók is ideiglenesen ezt a szerepet n kurzusba lépnek be, amely jelszó nélkül enged be vendégeket. Ellenőrizze, hogy a szerep rendelkezik-e guest és moodle/course:view képességgel.
Alapszerep minden	Hitelesített felha	sználó 💙 Alapbeállítás (Hitelesített felhasználó)
felhasználó esetén defaultuserroleid	Minden bejelen esetleges EGYÉ vendég). Ne fel olyan lehetőség naptárukat kez	kezett felhasználó megkapja az itt megadott szerephez tartozó portálszintű jogosultságokat, az B szerepei mellett. Az alapbeállítás a hitelesített felhasználói szerep (régebbi változatok esetén edje, hogy ez nem ütközik többi szerepükkel, csak biztosítja, hogy minden felhasználó rendelkezzen jekkel, amelyek kurzusszinten nem rendelhetők hozzá (pl. blogbejegyzéseket helyezhetnek el, saját elhetik stb.).
Ne adja viss <mark>za a</mark> z	Alapbeállítá	s (Nem)
alapszereppel rendelkező összes felhasználót nodefaultuserrolelists	Ez a beállítás n stb. hívásaiból,	em engedi a felhasználóknak az adatbázisból való visszatérést a portálkurzus elavult get_course_user ha az alapszerep ezen hozzáférésre lehetőséget ad. Jelölje be, ha a teljesítménnyel gondok vannak.
Alapszerepek egy	Tanuló	✓ Alapbeállítás (Tanuló)
kurzus felhasználói esetén defaultcourseroleid	A kurzusba beir	atkozó felhasználók ezt a szerepet automatikusan megkapják.
Szerkesztői szerep új	Tanár	Alapbeállítás (Tanár)
creatornewroleid	Ezt a szerepet hozzárendelése	a kurzuskészítők automatikusan megkapják az általuk létrehozott új kurzusokban. A szerep nem történik meg, ha a kurzuskészítő korábbról már rendelkezik az előírt képességekkel.

 A Moodle alapvetően alszekciós (kurzus) szinten kezeli a jogokat, szerepeket. Ez azt jelenti, hogy egy új alszekció létrehozásánál majd szerkesztésénél állíthatóak és nevezhetőek át a szerepek.

Átnevezés:

Alszekció (kurzus) létrehozása és szerkesztése menüpont alatt.

Szerep átnevezése 🗿	
Rendszergazda	
Kurzuskészítő	
Tanár	
Nem szerkesztő tanár	
Tanuló	1
Vendég	
Hitelesített felhasználó	

7. A KONFERENCIA MEGHIRDETÉSE

Első és legfontosabb feladatunk az, hogy meghatározzuk és kiírjuk a konferencia idejét, helyét és a jelentkezés feltételeit. Ezeknek az információknak közlésére egyszerű beépített modulokat alkalmazunk, valamint a modulok segítségével hivatkozunk egyéb külső Internetes alkalmazásokra.

Analóg Óra (Analog Clock)

Nem is hiányozhat egyetlen portál felületéről sem. Telepítése egyszerű és felhelyezése sem igényel túl nagy tapasztalatot.

Telepítés:

А letöltött állományt kitömörítjük .zip а X:\xampp\htdocs\moodle\blocks mappaba. A kicsomagolt mappaban található egy lang nevű mappa, melyben a blokk nyelvi file-i találhatók. Ezt a X:\xampp\htdocs\moodle\lang könyvtárba másoljuk. Ezzel a telepítést végrehajtottuk. Most már csak annyit kell tennünk, hogy felhelyezzük az oldalunkra. Ezt úgy tehetjük meg, hogy a Portáladminisztráció kereten lévő "Értesítések" menüpontra kattintunk. Majd a telepítés és a rendszerbe való beépülés sikeresen végrehajtódik. Ezek után már csak a "Blokk hozzáadása" menüpontra kell kattintanunk.

Beállítások:

A blokk beállításai nem túl széleskörűek.

Az Portáladminisztráció/Modulok/Blokkok/Blokkok kezelése menüpont megnyitását követően érhetők el a beállítások. Egyedül a blokk szélessége és magassága állítható.

Digitális visszaszámláló óra (Countdown)

Az a kijelző felület segítséget nyújt bizonyos eseményekig hátralevő idő meghatározására. Ez egy konferencia szervezésében is segítséget nyújthat, ahol például láthatom azt, hogy az előadásom anyagának leadási határidejéig mennyi idő van még hátra.

Telepítés:

A letöltött .zip állományt kitömörítjük a X:\xampp\htdocs\moodle\blocks mappába. A kicsomagolt mappában található egy *lang* nevű mappa, melyben a blokk nyelvi file-i találhatók. Ezt a X:\xampp\htdocs\moodle\lang könyvtárba másoljuk. Ezzel a telepítést végrehajtottuk. Most már csak annyit kell tennünk, hogy felhelyezzük az oldalunkra. Ezt úgy tehetjük meg, hogy a Portáladminisztráció kereten lévő "Értesítések" menüpontra kattintunk. Majd a telepítés és a rendszerbe való beépülés sikeresen végrehajtódik. Ezek után már csak a "Blokk hozzáadása" menüpontra kell kattintanunk.

Beállítások:

Miután elhelyeztük a blokkot az oldalsávon még egy teljesen üres felületet találunk. Ahhoz, hogy konfiguráljuk a visszaszámlálót, rá kell kattintani a beállítások ikonra

Lehetőségünk van kiválasztani az óra típusát, a képen látható formákban:

Title:		(a cím elrejtéséhez hagyja üresen)
Time Source:	⊙Server Time ⊙User's computer	
Clock Style:	 296 ±04 36 ±55 296 days 04:36:55 25591015 Seconds Remain 	

Beállítható az esemény időpontja perces pontossággal:

Megformázható a kijelzőn jelenlevő összeállítás színkombinációi:

Digit Colour:	# ff0000	9	Text Colour: # 000000	9
Background Colour:	#	9		

Természetesen bármely határidő beállítható a kijelzőn, melyre fel szeretnénk hívni a felhasználók figyelmét. Összességében a modul rendkívül jól alkalmazható és használható az egyszerű és lényegre törő megjelenése következtében.

Helyszín ábrázolása

Fel kell tüntetnünk és meg kell jelenítenünk a konferencia helyszínét, valamint a szálláslehetőségek helyét. Ezt megtehetjük egy rendkívül vizuális módon. A helyszínt térképen ábrázoljuk, melyet egyszerűen egy szöveges oldalként szerkesztve helyezünk a felületre.

Google Maps

A Google térképes szolgáltatása nem része a Moodle-nek, de rendkívül jól alkalmazható, mint külső alkalmazás. Ehhez nincs másra szükség, mint arra, hogy regisztráljunk felhasználóként a weboldalon. A regisztrált felhasználó azt jelenti, hogy rendelkezünk Gmail fiókkal. Ezek után már használható a szolgáltatás.

Miután felhasználóként alkalmazzuk a Google Maps-t, látható, hogy egy egyszerű felülettel rendelkező és széleskörű beállítási lehetőségekkel bíró környezet. Új térkép létrehozásával megalkothatjuk a konferencia helyszínét tartalmazó térképrészletet. A térképen megjelölt ponthoz információt is rendelhetünk, képet illeszthetünk be, tehát széleskörű információkat szolgáltathatunk egyszerűen és könnyedén. Miután elkészült a térkép, lehetőségünk van nyilvánosan megosztani, esetemben a konferencia résztvevőivel. Ehhez ki kell választanunk a "Link" menüpontot:

Két féle hivatkozást láthatunk, melyek különböző módszerekkel használhatók. Az első egy teljesen egyszerű URL hivatkozás, melyet a böngészőbe begépelve Google Maps weboldalként jelenik meg a térképünk. A második hivatkozás, ezzel szemben egy html forrásba beágyazható kódrészlet. A Moodle, szöveges oldal szerkesztését átváltjuk html szerkesztő nézetre (lásd a következő ábrán)

A kód beillesztése után:

Trebuchet	V 1 (8 pt)		× 1	Vyelv 🖂	BI	U S	x 2 x 2	M 1	5 3
E≣≣	►¶ ¶4 1	目律律	T. 👌 -	- J. 📾	¢\$ 🏟		🙂 🤣	R	> 🛛
Jelenleg szöveges	módban van. A	[<>] gombokkal	térhet vissza	grafikus n	nódba.				
  <iframe hei<br="">src="http:/ msid=109530 spn=0,0&out</iframe>	ght="350" /maps.goo 582344232 put=embed	frameborde gle.com/mag 182327.0004 marginwic	r="0" wi os/ms?ie= 60d1bf21 th="0" r	dth="4 UTF8&h 90cbfa arginh	25" so 1=hu&n 606&11 height=	rollin 15a=0& =46.06	g="no" 7574,: iframe	" 18.19 => <br< th=""><th>6535&</th></br<>	6535&
/> <small><a href="http:</a </small>	//maps.go	olor: rgb(0 ogle.com/ma	0, 0, 255 105/ms?ie	e=UTF86	t-alig hl=hu&	n: lef msa=0&	t;"		

Jóváhagyva a beállításokat, a szerkesztést követően az általunk készített térképrészlet már az oldalunkon jelenik meg:

29

Tovább gondolva azt, hogy a konferencia résztvevői vidékről utazva jutnak el a helyszínre, segítségükre létrehoztam egy "Útvonaltervezés" menüpontot, melyben egyes városokból való közlekedést megtervezve kialakítottam útvonalakat. Természetesen ez egy ajánlás azoknak, akik először utaznak az adott városba, településre.

Ennek megvalósítására szintén a Google Maps szolgáltatást választottam. Alapjaiban a módszer megegyezik a térkép szerkesztésével. A különbség itt az, hogy az útvonal megtervezésénél természetesen lesz egy kiinduló pontunk és egy célállomásunk, melyeket nekünk kell beállítanunk, de mindezeket a Google Maps felületén belül.

tvo	onalkereső <u>Sajá</u>	<u>it térképek</u>	
A			<u>د</u>
B	Célállomás hozzáad	ása - <u>Opciók megjelenítése</u>	
	Autóval	V Útvonal tervezése	ſ

Amellett, hogy meghatározzuk, hogy mely városok közt szeretnék megtervezni az útvonalat, beállíthatunk további lényeges opciókat, melyek még könnyebbé tehetik az utazó dolgát.

Ð	×
9	×
	×
<u>Célállomás hozzáadása</u> -	Opciók elrejtése
Autópályák elkerül 🗌 Úthasználati díj el	ése ⊙ mérföld ⊖ km kerülése

További beállítások:

Az így elkészült útvonalunkat az előbb tárgyalt térkép felhelyezés mintájára integrálhatjuk a keretrendszerünkbe. Ez az eljárás ismét egy rendkívül egyszerű és hasznos lehetőség arra, hogy hasznos és tartalomban gazdag információkat közöljünk a felhasználókkal.

8. JELENTKEZÉS ELINDÍTÁSA

A következő nagyobb lépés a konferenciára való jelentkezés lehetővé tétele a rendszeren keresztül. Ezt megelőzően a felhasználóknak regisztrálniuk kell a Moodle-ben. Itt mindenféleképpen meg kell jegyezni, hogy ez a regisztráció még nem a konferenciára való jelentkezést jelenti, hiszen az oldal felületére regisztrálhatnak akár résztvevők, akár érdeklődő userek is. Ezt az igen fontos információt közölnünk kell az oldal keretén belül.

Regisztráció az oldalon

Egy konferencia meghirdetésénél figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy az oldalra történő regisztráció még nem jelenti azt, hogy ezzel a felhasználó egyúttal a rendezvényre is elnyeri a jelentkezést. Nem! Azzal, hogy regisztrálunk a keretrendszerben csupán felhasználóvá válunk és mélyebb betekintést nyerhetünk a Moodle felületébe. A regisztráció típusát az adminisztrátor határozza meg.

Regisztráció lehetőségei

1. Kézi

Ez azt jelenti, hogy az adminisztrátornak személyesen kell felvennie a felhasználók adatait, és ezzel integrálni őket a keretrendszerben. Ez a megoldás gyakorlatilag kivitelezhetetlen egy több száz fős rendezvény esetén, hiszen ezt a mennyiségű felhasználót rendkívül hosszadalmas lenne regisztrálni.

2. Önregisztráció E-mail alapján

Ezt a beállítási lehetőséget már a telepítést követően az oldal konfigurálásánál aktiválhatjuk. Ebben az esetben a látogató maga adja meg a személyes adatait, majd a regisztráció befejezésével kap egy e-mailt a megadott címre, melyben szerepel egy hivatkozási cím. Ezt meglátogatva a regisztráció aktiválásra kerül.

Önregisztráció Önregisztráció e-mail alapján 💌 Alapbeállítás (Kikapcsolás)

Ha hitelesítő segédprogramot, például e-mail alapú önregisztrációt választ, akkor a potenciális felhasználók regisztrálhatják magukat és fiókokat hozhatnak létre. Ezzel a levélszemetet gyártók fiókokat hozhatnak létre fórumüzenetek és blogbejegyzések levélszeméttel való megtöltéséhez. Ennek elkerülésére az önregisztrációt ki kell kapcsolni vagy az *Engedélyezett e-mail doménekre* kell korlátozni.
3. Nincs regisztrálás

A látogató csak vendégként jelentkezik be a Moodle felületére. Bizonyos esetekben, ha ez indokolt, minden gond nélkül le lehet tiltani ezt a fajta bejelentkezési funkciót.

Vendég bejelentkezési Mutat Alapbeállítás (Mutat) gombja guestloginbutton Megjelenítheti vagy elrejtheti a bejelentkező oldalon a vendég belépésére való gombot.

Kép alapú hitelesítés

Mint látható, ez a kategória külön sorolandó a többi módszertől. Ennek azon egyszerű oka van, hogy ez a lehetőség egy külső alkalmazás lehetőségeként építhető be a rendszerbe. Alapjaiban a kép alapú hitelesítés azt jelenti, hogy a számítógép generál egy feladványt, - általában egy karaktersorozatot – mely kép formájában jelenik meg a regisztrációs felületen. Ezt a feladványt csak az ember tudja helyesen megválaszolni, de azt, hogy a válasz helyes-e már a számítógép is könnyedén meg tudja állapítani.

A Moodle képi hitelesítésként a "reCAPTCHA" alkalmazást használja, mely beállítható az "Portáladminisztráció/Felhasználók/Hitelesítés/Önregisztráció e-mail" alapján menüpont alatt.

A CARTONA I		
A reCAPICHA-elem	Jaon	~
bekapcsolása	igen	

Ezt követően ellátogatunk a <u>http://recaptcha.net</u> weboldalra, melyen regisztráljuk oldalunk URL címét. Ezt követően a szolgáltatás generálja azokat a kulcsokat, melyekkel hitelesíti a felhasználót.

Public Key:	6Ld9FAUAAAAAAELd_GQck1ip2XJe1DZLZU6TUMcj
	Use this in the JavaScript code that is served to your users
Private Key:	6Ld9FAUAAAAABRtwJ9Jzq7QxNdPrkT3_eNVfj

Ezt a két kulcsot kell bemásolnunk a következő helyre: "Portáladminisztráció/Felhasználók/ Hitelesítés/Hitelesítés kezelése"

Amennyiben mindent az utasításoknak megfelelően hajtottunk végre a regisztráció oldalán a következő modult kell látnunk:

reCAPTCHA (?)

Írja le a fenti szavakat Másik CAPTCHA beszerzése CAPTCHA-audió beszerzése

Bejelentkezés (Login-Logout)

A modul egyszerűbbé és gyorsabbá teszi a felhasználó bejelentkezési lehetőségeit. A címoldaltól közvetlenül engedélyezi a bejelentkezést a rendszerbe. Természetesen a regisztrációt mindezek előtt el kell végezni, majd ezután lehetséges a modul használata.

Telepítés:

A letöltött .zip állományt kitömörítjük a X:\xampp\htdocs\moodle\blocks mappába.

Ezzel a telepítést végrehajtottuk. Most már csak annyit kell tennünk, hogy felhelyezzük az oldalunkra. Ezt úgy tehetjük meg, hogy a Portáladminisztráció kereten lévő "Értesítések" menüpontra kattintunk. Majd a telepítés és a rendszerbe való beépülés sikeresen végrehajtódik. Ezek után már csak a "Blokk hozzáadása" menüpontra kell kattintanunk.

Jelentkezés a Konferenciára

A jelentkezés két kategóriába sorolható, előadóként és résztvevőként. Mindkét jelentkezés adminisztrátori megvalósítása teljesen megegyező. A Moodle keretrendszernek létezik egy adatbázis modulja, mely alapértelmezetten integrált alkalmazás. A blokk rendkívül jól alkalmazható a jelentkezés lebonyolítására.

Amikor a felhasználó jelentkezik a konferenciára, legyen akár előadó, vagy csupán résztvevő, látogató, egy adatbázis űrlapot fog látni, melyet kitöltve, feliratkozik a rendezvényre, a megfelelő jogokkal és titulussal.

A következőkben ismertetem az adatbázis modul működését és beállítási lehetőségeit, mellyel az előbb leírtakat valósíthatjuk meg.

Adatbázis Modul (Database)

Egy rendezvény vagy konferencia lebonyolításán gondolnunk kell arra, hogy hol tároljuk azt a rengeteg adminisztratív adatot, melyek felhalmozódnak már a résztvevők jelentkezésekor. Gondolok itt a dolgozatok, vagy dokumentumok halmazára, melyek beérkeznek rendszerünkbe. Rendkívül bonyolult lenne ezeket az adatokat egyenként tárolnunk és adminisztrálnunk. Ennek a nehézségnek a megkönnyítésére használom az Adatbázis modult. Segítségével a regisztrált felhasználó maga töltheti fel adatait és dokumentumait. Ez a megoldás kölcsönösen segíti mind a jelentkezőket, mind pedig az adminisztrátorokat. Hiszen a bejegyzések kitöltése olyan információkat szolgáltathat, melyeket összesítve statisztikát készíthetünk a későbbi munka megkönnyítésére. A modul a keretrendszer telepítését követően már elérhető, hiszen integrált. Az aktiváláshoz kattintsunk a "Tevékenység hozzáadása" $\rightarrow$ "Adatbázis" menüpontra. Majd a következő felületet láthatjuk:

Alapvető blokkbeállításoktól eltekintve láthatjuk, hogy az adatbázisunk személyre szabható.

Meghatározható:

- Az elérhetőség ideje, illetve annak intervalluma
- A bejegyzések száma
- Előírt tételek
  - Egy résztvevő által leadandó fogalmak száma. A felhasználók figyelmeztető üzenetet látnak, ha nem adják le a kellő számú fogalmat.
- Megjegyzések engedélyezése
- Jóváhagyás engedélyezése
  - Az adminisztrátornak jóvá kell hagynia a fogalmakat, mielőtt a felhasználók hozzáférhetnének.
- Hozzászólások értékelésének engedélyezése
- Pontok meghatározása az értékeléshez

Az adatbázis:

Adatbázis								
	Felsorolás megtekintése	Egyetlen megtekintése	Keresés E	Bejegyzés hozzáadása	Exportálás	Sablonok	Mezők	Előzetes beállítások
	Hozzo	Az adatbázish on létre néhányat alál	oz nincsene ob, illetve a	ek megadva mezők kezdéshez válass	, adjon meg zon egy előr	néhányat e megadot	t <mark>készle</mark>	tet.
		Új me	ző létrehoz	áSa Választás	~ (?	•		
		Alapbeállítás szerinti	válogatási	mező Időpont hozzás	adva 💌 Nö	vekvő 🝸 🚺	lentés	

Adatbázisunk felépítéséhez első és legfontosabb feladatunk az, hogy mezőket kell létrehoznunk. Az adatokat a mezőkön keresztül tudjuk majd feltölteni. Ezt az opciót a "Mezők" menüpont alatt találjuk:

Új mező létrehozása	Választás	* (2)		
Alapbeállítás szerinti válogatási mez	Ő Időpont hozzáadva 💌	Növekvő 💌	Mentés	

A mező létrehozása előtt választhatunk több típus közül. A típusok előre definiálva vannak a rendszerben, nekünk csak annyi a dolgunk, hogy kiválasztjuk a számunkra megfelelőt.

Típusok:

Dátum Jelölőnégyzet
Kép
Menü
Menü (többszörös választás)
Rádiógombok
Szám
Szélesség/hosszúság
Szöveg
Szövegnégyzet
URL
Állomány
Választás 💌

Egy mezőnek két paramétere van, amelyeket kötelező kitölteni. A két paraméter a "Mezőnév" és "Mezőleírás". Példaként kattintsunk a "Szöveg" típusú mező létrehozására. Kitöltjük a mező paramétereit:

Mezőnév	Új_Mező	
Mezőleírás	lde kerül a leírás	

Majd a "Hozzáadás" parancsra kattintva a mező létrehozását végrehajtotta a rendszer:

		Mező hozzáadva	
Mezőnév	Mezőtípus	Mezőleírás	Művelet
Új_Mező	Szöveg	Ide kerül a leírás	۳ 🗶

A mező beállításait és tulajdonságait ellenőrizhetjük a "Sablonok" menüpont alatt. Ha helyesek a paraméterek, akkor mentsük el a sablonunkat. A későbbiekben még szerkeszthetjük.

Meglévő címkék 🕐	Egyszeres sablon
Mezők Új_Mező - [[Új_Mező]] Lépések Szerkesztés - ##edit## Törlés - ##delete## Jóváhagy - ##approve## Más Időpont hozzáadva - ##timeadded##	Trebuchet 1(3 pt) Nyelv B I S *2 x ² M NO E E I II III III III III IIII IIII IIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIII
Felhasználó - ##user##	
Szerkesztő kikapcsolása	
	Utvonal:
	Sablon mentése

A mezőt vagy mezőket létrehoztuk, most elérkezett az idő, hogy az adatbázisunkat feltöltsük adatokkal.

"Bejegyzések hozzáadása":

Új_Mező:	z a beviteli mező
	Mentés és megtekintés Mentés és egy másik hozzáadás
J j bejegyz	és:
	Felsorolás megtekintése
	Új_Mező: Ez a beviteli mező
	E Q 🗙

Adatbázis exportálása:

Lehetséges az adatbázisunkat exportálni. Ez a lehetőség segítséget nyújthat az adatok összesítésénél. Amikor a feladat befejeződött, eredményül a rendszer egy Excel táblázatot mentett el a helyi lemezre. Amit megnyitva könnyedén leolvashatjuk az adatokat.

Exportálás menüpont:

*	○ <u>CSV</u> -szöveg kiválaszttott határolóval: . • • • Excel ○ <u>ODS</u> (OpenOffice)
Válassza ki az exportálandó mező	íket:
Név	✓ (Szövegmező)
Intézmény neve	✓ (Szövegmező)
Dolgozatának címe	✓ (Szövegmező)
Szállást igényel	☑ (Rádiógombmező)
Étkezést igényel	☑ (Rádiógombmező)
Előadásához szükséges-e projektor	☑ (Rádiógombmező)
Publikálandó File Feltöltés	A(z) (Állománymező) nem exportálható.
	Mind/egy sem kiválasztása

Adatbázisrekordok exportálása Mégse

Az exportált file típusát beállíthatjuk:

- CSV-szöveg:
  - Gyakran használt adatcsere fájlformátum. Az angol CSV rövidítés jelentése: vesszővel elválasztott értékek (comma separated values). A legtöbb táblázatkezelő szoftver (pl. Microsoft Excel) képes beolvasni CSV fájlt illetve képes elmenteni az adatokat ebben a formátumban.
- Excel
  - o Microsoft Excel által támogatott .xls állomány.
- ODS
  - Open Office által támogatott file formátum.

Adatbázisrekordok exportálása:

Feliratkoza	s-5_records-20090320_0922.xls
amiegy Micr forrás: http:	osoft Excel munkalap //localhost
t tegyen a Firef	ox ezzel a fájllal?
O Megnyitás	Microsoft Office Excel (alapértelme 🔽
Fájl mente	ise
Mostantó	minden hasonló fájllal tegyen ugyanígy.

Űrlapok a jelentkezéshez:

- 1. Résztvevőként, látogatóként
  - a. Név
  - b. Intézmény neve, címe
  - c. Számlázási cím (ha fizetéses rendezvény, a jelentkezés után e-mailben érdemes ellenőrzést kérni, hogy helyes-e)
  - d. Szállást, étkezést igényel-e
  - e. Elérhetőségek
  - f. Megjegyzés lehetősége
- 2. Előadóként
  - a. Név
  - b. Intézmény neve, címe
  - c. Elérhetőségek
  - d. Dolgozat, előadás címe
  - e. Absztrakt⁹ a dolgozatról és az előadásról
  - f. Nyilatkoztatás
    - i. Beleegyezik-e abba, hogy a dolgozatokat publikálják
    - ii. Beleegyezik-e abba, hogy az előadását közvetítsék, majd ezt a prezentációt publikálják az oldalon.

⁹ Pár soros áttekintést ad a dolgozatról és az elképzelésekről.

Elkészült tehát a jelentkezés adminisztrálására szolgáló adatbázis, mely után már érkezhetnek is az oldalra a felhasználók, azzal a céllal, hogy jelentkezzenek a konferenciára, bármely titulusban. Most bemutatom, mi történik a jelentkezés befejezését követően.

Konferencia programjának kiírása

Miután meghatározott határidőre beérkeztek a regisztrálási adatok, információk és dolgozatok, létrehozható a konferencia részletes programja, menetrendje. Ennek közlésére több lehetőségünk is van a Moodle rendszerben. Első és talán legalapvetőbb megvalósítás az, hogy a program dokumentációját megszerkesztve (.doc, .pdf) feltöltjük az oldalunkra, mint állományt. Ebben az esetben az állomány megnyitható és elolvasható bárki számára, aki rendelkezik a megfelelő szerepkörrel.

Amit én ajánlok az egyszerű és jól áttekinthető, valamint nem szükséges külön alkalmazást használnunk a szerkesztésre, majd az így elkészült állományt feltöltenünk. Egy a Moodle felületére alapértelmezettem integrált weboldal szerkesztési eszközt használok ennek a problémának a megoldására. Ebben a modulban saját magunk szerkeszthetjük az oldal tartalmát.

Weboldal szerkesztése:

A modul aktiválását követően egy beállítási lehetőségeket tartalmazó oldal jelenik meg a képernyőn, melyen weboldallal kapcsolatos fontosabb opciók határozhatók meg. Itt található maga a szerkesztési felület is, amit magunk alakíthatunk és formázhatunk.

Egy konferencia programjának szemléltetésénél fontos szempont volt számomra, hogy egyszerre legyen átlátható és interaktív. Mindkét elvárás nagyszerűen megvalósítható egy táblázati megjelenítés keretében. A táblázatban feltűntethető az adott dátum és a hozzá tartozó programok, természetesen időrendi sorrendben. A táblázatot megszerkesztve, tekintsük át azt a lehetőséget, miként is lehet ezt az egyszerű objektumot interaktívvá tenni. Egyszerű a megoldás. Használjunk hivatkozásokat (linkeket), esetleg képeket az adott programok szemléltetésére. Példának okáért egy szálláshelynek elég lehet a megnevezése címe, de több információt tudunk átadni a résztvevőnek, ha egy hivatkozás segítségével vizuális élményként megjelenítjük a helyszínt és környezetét egy térkép segítségével.

Összességében a program vagy menetrend feltűntetése fontos és elhanyagolhatatlan feladat egy olyan rendszernél, mely arra hivatott, hogy információval szolgálja ki a felhasználókat a rendezvény szervezésénél valamint a lebonyolítás alatt egyaránt.

9. KOMMUNIKÁCIÓ A MOODLE FELÜLETÉN

Rendkívül fontos téma különösen, ha egy interaktív konferenciáról vagy rendezvényről van szó. Figyelembe kell venni azt, hogy konferencián résztvevőknek, valamint az előadóknak és nem utolsó sorban a szervezőknek folyamatos kapcsolatban kell lenniük, akárhol tartózkodnak abban az adott pillanatban. Természetesen ez egy Internet segítségével működő keretrendszer, mely arra enged következtetni, hogy a címzettnek valamilyen formában a világháló közelében kell tartózkodnia, hogy láthatóvá váljon számára az, hogy például üzenete érkezett a rendszeren belül, vagy a fórumban hozzászólást érzékelt a rendszer. Ezek mind olyan szolgáltatások a keretrendszeren belül, melyek lehetővé teszik azt, hogy naprakész információt szolgáltathatunk. Most bemutatom azokat a kommunikációs lehetőségeket, melyek hasznosak lehetnek egy konferencia és egy rendezvény lebonyolításában.

A kommunikációs csatorna

Kommunikációról beszélhetünk akkor, amikor két fél kötött kölcsönös információcsere történik. Az információcsere egy kommunikációs csatornán történik, mely lehet például: telefonvonal, Internet, de erről beszélünk, ha az utcán társalgunk embertársunkkal. Ebben az utóbbi esetben a kommunikációs csatorna nem más, mint a minket körülvevő légkör, levegő, mely továbbítja a hangunkat. Természetesen a csatornán felléphetnek hibák, zavaró tényezők, úgynevezett zajok. Ebben az esetben az információcsere lassabb, vagy erős zaj esetén meg is szakadhat. Példámnál maradva bemutatom, hogy is lehet értelmezni a zaj fogalmát. A párbeszéd egy buszmegállóban zajlik, majd mikor éppen az egyik fél (nevezzük Adónak) a másiknak (Vevő) közöl valamilyen információt, eközben hirtelen beérkezik egy busz a megállóba. A Vevő az információnak egy részét nem értette a túlzott hangzavar következtében. Ezt nevezzük adatveszteségnek.

Ebben az esetben két lehetősége van az Adónak. Az egyik, hogy az egész műveletet újra megismétli, a másik pedig, hogy csak a hiányzó részt közli újra a Vevővel.

A kommunikációs csatorna zaját csillapítani lehet és érdemes is, hiszen az információcsere így lényegesen gyorsabb és pontosabb lehet. Ez a csillapítás különböző technológiai módszerekkel lehetséges. A végeredmény minden esetben ugyanaz, folyamatos és zajmentes kommunikáció.

A kommunikáció történhet különböző (nem valós) időben és valós időben. Ezt a két kategóriát a Moodle keretrendszerben is elkülöníthetjük. Ahhoz, hogy a rendszeren kommunikációs csatornát tudjunk létrehozni szükségünk van beépített valamint utólag telepíthető modulokra, blokkokra. A következőkben az említett kommunikációs csatornák Moodle-ben történő megoldását részletezem.

Nem valós idejű kommunikáció

Amikor az Adó üzenete, vagy csomagja megérkezik a Vevőhöz, de annak reagálása az Adó üzenetére nem azonnal történik. Az említett üzenet egy átmeneti tárolóba, vagy egy háttértárolón lesz elmentve. Amikor a Vevő elolvassa ezt az üzenetet, akkor van lehetősége válaszolni az Adónak. A szerepek ebben az esetben természetesen felcserélődnek, tehát az eddigi Vevőből Adó, valamint az Adóból Vevő lesz. Ebben az értelemben kommunikáció lassabb lefolyású, az említett későbbi reagálás miatt is.

A Moodle keretrendszerben nem valós idejű kommunikációra használható:

1. Fórum

A fórum tevékenységi modul tulajdonképpen megfelel egy teljesen egyszerű és már napjaink weboldalain is fellelhető fórumok szerepének. A legfontosabb pont, amiben segítségünkre lehet ez a modul, az a vitatémák tárgyalása. Lefordítva ezt a folyamatot a konferencia és rendezvényszervezésre, olyan problémákat és témákat vethetünk fel, aminek a kifejtése után egyszerűbbé válik munkánk. Rengeteg olyan téma vetődhet fel a konferencia szervezésében, melyek megvitatásában nagy szerepet tölthet be a fórum.

Képzeljük el, hogy a Moodle keretrendszerben beülhetünk egy kávézóba, ahol megbeszélhetjük a fontosabb problémákat, bármikor új témákat adhatunk meg a társainknak, akik bármikor válaszolhatnak, a felvetett gondolatra.

A következő nagyon fontos probléma lehet egy konferencia megszervezésénél, hogy a helyszínre mikor és mivel utaznak a résztvevők, előadók, látogatók. Ehhez létrehoztam egy olyan fórumot, melyben a regisztrált felhasználók megbeszélhetik az utazással kapcsolatos problémáikat (pl.: egy autóban, több útba eső településről).

Összességében a fórum, mint modul nagyon jól megállja a helyét egy olyan szervezési rendszerben ahol szükséges a kétoldalú, de nem azonnal végbemenő kommunikáció.

2. Üzenetküldés

Az üzenetküldés funkció egy integrált blokk típusú modul a keretrendszerben. Tehát az elhelyezése a "Blokk hozzáadás" menüpontban történik. Funkcióját illetően a szerepe, üzenetek küldés a meghatározott felhasználónak, felhasználóknak, valamint értesítési funkciót is betölt, hiszen ha egy felhasználótársunk üzenetet küldött részünkre a rendszer jelzi azt és a beállításoktól függően akár hang formájában is értesíthet minket az üzenet érkezéséről. Megtekintéshez nincs más dolgunk, mint rákattintunk a blokkon megjelenő kis borítékra.

A modul kapcsolati listával rendelkezik, melyet a bármikor szerkeszthetünk, alakíthatunk. Megtekinthetjük az adott kapcsolathoz tartozó üzenetek előzményeit, de akár ki is törölhető egy felhasználó a kapcsolati listából.

Arra az esetre, ha olyan regisztrált felhasználónak szeretnénk üzenetet küldeni, akinek még nem volt alkalmunk, rendelkezésre áll egy keresési funkció is, mellyel egy adott felhasználót kereshetünk meg a rendszerben. A sikeres keresést követően a felhasználó felvehető a kapcsolati listára, vagy egyszerűen a keresési eredmény után kattintsunk a nevére, majd ezt követően már írhatjuk is neki az üzenetünket.

Személy k	eresése		Keresés eredménye: 1 felhasználót találtam
Név	user	Keresés	ser user 🔉 😔 🗄
	🗌 Csak a ku	ırzusaimban	Új keresés

Itt jegyezném meg azt, hogy ez a modul akár mindkét csoportba, tehát a nem valós és a valós idejű kommunikációba belesorolható, hiszen az üzenetet szinte azonnal megkapjuk, és akár egy felületen válaszolhatunk is, ugyanakkor reagálhatok rá akár napok multán is.

A modulhoz különböző hasznos beállítási lehetőséget találunk, a "Beállítások" menüpont alatt. Kiemelném az értesítés (lényegében továbbítás) lehetséges beállítását, mely aktiválását követően az üzenet szöveges üzenetként érkezik meg a megadott e-mail címre

HTML-szerkesztő használata (csak Ha új üzenetet kapok, automatikusan jelenjen meg az üzenetablak néhány böngésző esetén) (böngészőjében engedélyezze ezen a Keretek és javascript nélküli változat portálon az előbukkanó ablakokat) Ha nem vagyok gépközelben, az Minden új üzenet blokkolása az olyan üzenetek jöjjenek e-mailben személyektől, akik nem szerepelnek kapcsolataim jegyzékében. 10 Több perc mint Hangjelzés új üzenet érkezésekor (esetleg a böngészőbe beépülő, E-mail user@user.com hangjátszásra alkalmas cím segédprogramra, pl. Quicktime-ra Forma lehet szükség) Egyszerű szöveg 🖌 Beállításaim mentése

3. E-mail (Quick Mail)

A következő, témához kapcsolódó modul, melyet alkalmaztam az oldal felépítésénél, a Quick Mail modul. Tulajdonképpen a funkciója ugyanaz, mint az üzenetküldő modulnak, de itt lényegesen hosszabb hangvételű, egyéb kiegészítő objektummal (táblázattal, képpel) tűzdelt üzenetet küldhetünk a felhasználók részére. Ez az üzenet természetesen e-mailben érkezik meg a felhasználó számára.

Mivel a modul blokk típusú, a telepítése a következőképpen történik. A letöltött .zip állományt kitömörítjük a X:\xampp\htdocs\moodle\blocks mappába. A kicsomagolt mappában található egy *lang* nevű mappa, melyben a blokk nyelvi file-i találhatók. Ezt a X:\xampp\htdocs\moodle\lang könyvtárba másoljuk. Ezzel a telepítést végrehajtottuk. Most már csak annyit kell tennünk, hogy felhelyezzük az oldalunkra. Ezt úgy tehetjük meg, hogy a Portáladminisztráció kereten lévő "Értesítések" menüpontra kattintunk. Majd a telepítés és a rendszerbe való beépülés sikeresen végrehajtódik. Ezek után már csak a "Blokk hozzáadása" menüpontra kell kattintanunk.

Ha végrehajtottuk az integrálási folyamatot, akkor a következő modult kell látnunk az oldal felületén:

Az "Új levél" hivatkozásra kattintva jelenik meg az üzenet megírására és elküldésére szolgáló új ablak, melyen többek között beállítható az, hogy kinek és milyen formában küldhető el az üzenet.

Quickmail

Cimzett:	Az összes kiválasztása / Kijelőlések megszűntetése
Téma:	
Üzenet:	Trebuchet 🛛 1 (8 pt) 🗸 🔍 Nyelv 🗸 B I U S ×2 ×2 😻
	〒 〒 〒 〒 M Ⅳ 〒 〒 〒 〒 1 🌆 加 ― 사 🐵 🌼 🍩 🗖 🗔 🥥 🖏 月 <

Kifejtettem tehát, hogy milyen alkalmazási modulok használhatók nem valós idejű kommunikációra a Moodle keretrendszerben. Természetesen ezek a modulok szintén ingyen letölthetők a <u>http://moodle.org</u> weboldalról, akárcsak a többi tevékenységi és más típusú modulok. A következő fejezetben a konferencián való közvetlen, valós idejű kommunikációt fogom bemutatni valamint ennek a típusú információcserének a gyakorlati megoldását megkönnyítő modulok keretrendszerbe való beépítését.

Valós idejű kommunikáció

A kommunikációs csatorna elve itt sem változik, csupán az információcserének a sebessége lesz gyorsabb. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az Adó üzenetére a Vevő szinte azonnal vagy pár másodperccel később reagálni képes. Ebbe a szolgáltatáskörbe lehet besorolni a mára már világszerte elterjedt MSN (Microsoft Network) Live Messenger programját, valamint a Skype elsősorban Internetes telefonként ismert alkalmazását, mely VoIP (Voice IP) alapú kommunikációs protokoll alapján működik.

Természetesen a Moodle is rendelkezik mind beépített, mind pedig integrálást, telepítést igénylő szolgáltatásokkal, modulokkal, melyek képesek a valós idejű kommunikációra.

1. Csevegés

A csevegés modul egy integrált tevékenység típusú szolgáltatás, mely képes arra, hogy egy csevegő szobát létrehozva a felhasználók közvetlen kapcsolatot legyenek képesek kialakítani egymással. Ehhez a párbeszédhez több regisztrált user is csatlakozhat egyszerre. A modult tehát nem kell installálni. Az oldalon történő elhelyezéshez csupán a "Tevékenység hozzáadása" menüpontban kell kiválasztani a "Csevegés" alpontot. Majd ezután beírhatjuk a csevegés címét és témáját, valamint az általános beállítási pontokon kívül a következőket is konfigurálni tudjuk.

~

Ha a beállítási folyamatot végrehajtottuk, akkor a rendszer már készen áll a csevegés megkezdésére. A konferencia, vagy rendezvény lebonyolításánál igen hasznos lehet egy ilyen szolgáltatás, melyen keresztül verbális úton akár tolmácsolhatunk is egy előadást egy felhasználónak, vagy egyszerűen az előadóval le tudunk bonyolítani egy konzultációt, melyen akár több érdeklődő is részt tud venni.

A csevegés megkezdéséhez rá kell kattintanunk a már előre felhelyezett modulra. Ekkor e következő felület jelenik meg a képernyőn:

Kattintson ide a csevegésbe való bekapcsolódáshoz (Keretek és javascript nélküli változat)

A feltűntetett linkre kattintva beléphetünk a csevegő szobába, ahol megkezdhetjük a tevékenységet.

2. Audio és Videokonferencia

A következő nagyon érdekes és fontos feladatom az volt, hogy milyen úton-módon lehetséges megoldani egy konferencia közvetítését, vagy egy személyes valós idejű konzultációt a Moodle keretrendszerben. A kutatás során rengeteg olyan alkalmazással találkoztam, mely lehetővé teszi az említett problémák megoldását, de ezeket nem volt lehetséges a keretrendszerbe integrálni. Hosszas tesztelés és olvasgatás után rátaláltam két olyan alkalmazásra, melyek integrálhatók a rendszerbe. Az integrálhatóság itt persze nem azt jelenti, hogy a teljes video, vagy audio konferencia a keretrendszeren belül zajlik. Minkét szolgáltatás hivatkozik egy külső weboldalra, melyen keresztül végrehajtható a tervezett előadás, vagy akár az előre megbeszélt konzultáció. A következőkben tehát ismertetem a két szolgáltatást és azok használatát.

WiZiQ Live Class

Az első probléma, hogy a konferencia előadója milyen módon képes arra, hogy előadásával kapcsolatosan konzultációt tartson, akár a rendezvényt követő hetekben vagy hónapokban. Ekkor ugyanis már teljesen lehetetlen lenne elsősorban lokálisan összeegyeztetni a konzultációt. Ennek a problémának a megoldására találtam ezt a tevékenységi modult, melyet most ismertetni fogok.

Telepítés:

A modul egy hivatkozás egy ingyenes konferenciaszolgáltatásra. A letöltött .zip kiterjesztésű állományt kitömörítjük a X:\xampp\htdocs\moodle\mod mappába. A kicsomagolt mappában található egy *lang* nevű mappa, melyben a tevékenységi modul nyelvi file-i találhatók. Ezt a X:\xampp\htdocs\moodle\lang könyvtárba másoljuk. Ezzel a telepítést végrehajtottuk. Most már csak annyit kell tennünk, hogy felhelyezzük az oldalunkra. Ezt úgy tehetjük meg, hogy a Portáladminisztráció kereten lévő "Értesítések" menüpontra kattintunk. Majd a telepítés és a rendszerbe való beépülés sikeresen végrehajtódik. Ezek után már csak a "Tevékenység hozzáadása" menüpontra kell kattintanunk.

Aktiválás:

A következő ablak még Moodle felületen jelenik meg. Ha még nem vagyunk regisztrált felhasználók, akkor azt megtehetjük, ha a "Join Now" hivatkozásra kattintunk.

ViZ <mark>i(</mark>	2	Anyone can teach & learn live, onli
iQ helps you munities and	learn and teach l find & share eo	n live using the state-of-the-art virtual classroom, create learning ducational content.
Sign In	New User?	Join Now
E	mail Address:	
	Password:	Forgot password
		Submit

volin non	
Name:	
Email Address:	
Confirm Email Address:	
Password:	
Password:	More than Six Characters

have read understood and agree to WiZiQ's User Agreement and Privacy Policy

A következőben megjelenő oldalon regisztrálhatunk, megfelelően kitöltve a mezőket:

A regisztrációt követően bejelentkezhetünk a rendszerbe. Ennek eredményeként egy konfigurálási felület jelenik meg a képernyőn, mely segítségével beállíthatjuk az audio és video konferencia lehetséges tulajdonságait. Első és talán a legfontosabb beállítási lehetőség az ütemezett időpont meghatározása. Ehhez egy naptár lehet a segítségünkre, melyet előhívhatunk, ha a szimbólumára kattintunk. Beállítható továbbá a konferenciabeszélgetés típusa, mely lehet egyrészt csak audio (hangátvitel), vagy másrészt audio és video (hang és képátvitel). A beállítások jóváhagyására kattintsunk "Schedule" (ütemezés) nyomógombra.

Join Now!

	Please Enter your Title	🥹 Se	lect [	)ate,	Pleas	e		
Title:	Konferencia_címe		8	http://	localho	ost/mo	odle/m	od, 😭
Date:	Please Enter the Date 03/18/2009	previ year mont	ious previo th	ous Ma	arch 2	009 <mark>1</mark> 2	n <u>ext</u> nonth rear	<u>next</u>
		Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su
Time:	11 💌 55 💌 am 💌	23	3	4	<u>20</u>	6	<u>28</u> 7	1
Duration:	30 v minutes	9	10	11	12	13	14	<u>15</u>
		<u>16</u>	17	<u>18</u>	<u>19</u>	20	21	22
Timezone:	GMT+13	<u>23</u>	<u>24</u>	<u>25</u>	26	<u>27</u>	<u>28</u>	<u>29</u>
Type:	O Audio 🖲 Audio & Video	<u>30</u>	<u>31</u>	1	2	3	4	5
	Schedule Cancel	🛃 Le	töltése ivesült	k 👔	] Med	liasite-	 9:52de	Törlés

Az ütemezést követően megjelennek az általunk beállított adatok, valamint egy URL cím, melyen keresztül az adott időpontban elérhető a konferenciabeszélgetés. De a Moodle felületéről a "Click here to enter class" hivatkozásról is elérhető az említett felület.

Title:Konferencia_címeDate:18th Mar 2009Time:10:00pmDuration:30 minutesType:VideoClass URL:http://www.wiziq.com/Tu

You can use above URL to promote this class through email, or in blogs and web pages Click here to enter class

Persze a konzultáció meghatározott időpontjáig nem lehetséges a belépés erre az oldalra, hiszen még nem aktiválódott a beszélgetésre szánt "szoba". Ha valaki mégis idő előtt próbálna belépni következő képernyőt fogja látni:

Nagy Zoltán (Class Moderator) About the class: Konferencia Nagy Zoltán Monday, 06 April, 2009 1:00 PM To 1:30 PM (GMT+12:00) Fiji, Kamchatka, Marshall Is. This class requires a headset for live audio communication Presented By: Nagy Zoltán

Itt ismételten tájékoztatást kaphatunk arról, hogy mikor veszi kezdetét a konzultáció, vagy megbeszélés, valamint a konferenciabeszélgetést kiíró felhasználó nevét is olvashatóvá teszi a rendszer.

Idő közben elérkezett a konzultáció időpontja, kezdetét veheti az interaktív beszélgetés, mely aktiválásának időpontját már korábban beállíthattuk. Belépéskor a következő felület látható:

Egy jól átlátható, letisztult felület jelenik meg a képernyő felületén. A jobb oldalon látható a webkamera képének megjelenítésére szolgáló kijelző, ezalatt pedig a beszélgetésre alkalmazható szövegbeviteli mező.

A képernyő bal oldalán történő feladatokat a konzultációt szervező felhasználó alakíthatja ki. Ide lehetséges a rajzolás, szöveg és képfelvitel, egyszóval minden olyan kiegészítő eszköz, mely segítséget nyújthat a beszélgetés során.

Az éppen zajló beszélgetés alkalmával is lehetőség van arra, hogy meghívjunk más felhasználót is a konzultációra, vagy megbeszélésre. Ehhez kattintsunk az "Invite Attendees" menüpontra. A meghívást követően a meghívott fél ezt az üzenet kapja e-mailben:

DO NOT REPLY TO THIS MAIL

Hi. Nagy Zoltán has scheduled a live class on 'Konferencia_címe' with you for Mar_18 2009, 11:00 AM (Central Europe Standard Time). The class has been scheduled for 30 minutes. You would need a 'headset' to listen into and a microphone for audio interaction. This class requires a headset for live audio communication Enter the class Regards, The WiZiQ Team

DO NOT REPLY TO THIS MAIL

A meghívás felülete:

/iZiQ Contacts(0)	Already	/ Invited(0)
	New In	vites(0)
er email addresses (separated by comma)	Select All Select None	

Összességében ez a modul nagyon jól alkalmazható egy megbeszélés, vagy konzultáció lebonyolítására, melynél szükséges az, hogy a résztvevő felek közvetlen, valós idejű kapcsolatba tudjanak lépni egymással.

DimDim Conference

A konferencia lebonyolításakor előnyt jelent, ha az előadásokat opcionálisan ki tudjuk közvetíteni a világhálóra. Természetesen csak célzott közönség számára. Tehát aki példának okáért nem tud jelen lenni a rendezvényen, akár otthonából figyelemmel követhet egy előadást. A közvetítés történhet egy egyszerű webkamerán keresztül, melyet korábban már a számítógéphez csatlakoztattunk. A kérdés teljesen jogos lehet, hogy egy ilyen egyszerű kis eszköz, hogy tud olyan minőségű képet adni az előadásról, hogy az élvezhető is legyen.

A kép megjelenése természetesen minden alkalommal a kamera felvételi minőségétől függ. Előadás közvetítését megelőzően az előadó beállíthatja az előadásához tartozó prezentáció megjelenítését is. A vizuális élményt növelve tehát, a monitorunkon látható az előadás prezentációja. Emellett természetesen a hanghatások kiegészítéseként szükségünk lesz egy mikrofonra. Ha mindezeket elvégeztük, már kezdődhet is az előadás.

Telepítés:

A modul egy hivatkozás egy ingyenes konferenciaszolgáltatásra. A letöltött .zip kiterjesztésű állományt kitömörítjük a X:\xampp\htdocs\moodle\mod mappába. A kicsomagolt mappában található egy *lang* nevű mappa, melyben a tevékenységi modul nyelvi file-i találhatók. Ezt a X:\xampp\htdocs\moodle\lang könyvtárba másoljuk. Ezzel a telepítést végrehajtottuk. Most már csak annyit kell tennünk, hogy felhelyezzük az oldalunkra. Ezt úgy tehetjük meg, hogy a Portáladminisztráció kereten lévő "Értesítések" menüpontra kattintunk. Majd a telepítés és a rendszerbe való beépülés sikeresen végrehajtódik. Ezek után már csak a "Tevékenység hozzáadása" menüpontra kell kattintanunk.

Beállítások:

Alapvető beállításokon felül megadható:

- A konferencia típusa (csak hang, vagy hang és videó egyszerre)
- Felhasználó várakoztatás (Waiting Area)
- Maximális részvevő (Max. Participants)

Web Meeting Name:	dimdim_konferencia_test(működő
Brief Notes:	Írjon figyelmesen 🛞
	Trebuchet 💽 1 (8 pt) 🔍 💽 Nyelv 👽 B I U 😚 🙁 x² 📓 🗤 🖓
	==== N N H 註臣律律 <mark>强 ④ - J ∞ ∅ ∞ □ □ ⊙ ◎ ⋪ ₽</mark> ◇ 図
	test
	Útvansk kodu
Waiting Area:	Disable 💌
Maximum Participants:	200 💌
Meeting Duration in hours:	1 💌
Audio Video:	Audio-Video 💌
Attendee Mikes:	2 🗸
Network:	lan 💌
Start Time:	20 v február v 2009 v - 16 v 25 v
Repeat:	No repeats - use the specified time only
	Módosítások mentése Mégse

- A kapcsolat fajtája (LAN, DSL/Cable)
- Konferencia ismétlése (Repeat)
- Konferencia ideje (Meeting Duration in hours)

A konferencia, indításra kész:

Videokonferencia_Modul

Click here to Start Meeting

Ebben a mezőben lehetséges információt közölni a konferenciáról!

Indítási képernyő:

Konferencia "terem" létrehozása:

General	Features	Dial-in
Room Name	Eloadas_cime	]
Optional	Start	
Display Name	Megjelenítendő név	1
Agenda	Dátum, érvényesség	]
Invitees	Meghívás	
Meeting Key	Esetekent_kodolas	]
	Note: Entering a meetin make your meeting priv	ig key will vate.
Host Key	Hoszt_kulcs	]

A "terem" felülete:

Adobe Flash Player engedélyezése és beállítása:

Főmenü elemei:

- Computer Screen Képernyő megosztás engedélyezése (pl.: projektor vagy mások monitor)
- Whiteboard Rajz menüpont elérhetősége (pl.: személtető rajzok létrehozása stb.)
- Dokumentum Dokumentumok feltöltése lehetséges (PPT, PPTX, valamint PDF kiterjesztésben)
- Web pages Weblap integrálása és megjelenítése

Meghívásos előadás vagy tárgyalás esetén:

Az "Invite" parancs kiadásával lehetséges meghívni felhasználókat az adott "terembe"

A meghívás:

leeting In	vitations		X
To invite othe separated by	er people as attend semicolon;	dees, please type their email (	addresses here
e-mail ci	im		
Enter an opti	onal personal mes	sage and send message usir	ıg:
Meghivás	célja, <mark>s</mark> zöve	ege	
	Local eMail	Web Meeting eMail	Cancel

A meghívás e-mail cím alapján működik, melyen keresztül a rendszer a címzettnek üzenetet küld, amelyben értesíti arról, hogy meghívást kapott a konferenciabeszélgetésre. Ezt az üzenetet már a konferencia előtt elküldhetjük, hogy időben értesüljön az eseményről.

Az üzenet, melyet a rendszer küld:

Hello!

Your friend, Megjelenítendő név, has invited you to a Dimdim Web Meeting that started right now!

To join the web meeting, simply click here.*

Details about the meeting : Agenda: Dátum, érvényesség Your Role: Attendee Meeting Key: Esetekent_kodolas

Meeting Room ID: eloadas_cime International Dial In: Attendee Pass Code:

A "here" hivatkozásra kattintva a címzett már érvényesítette is a meghívóját. A következő oldalon beállíthatja saját adminisztratív adatait:

Enter Room Name	eloadas_cime
Enter Your Name	hallgato
	loin

A meghívott felhasználó bejelentkezése után:

10.MULTIMÉDIA

Az előző fejezetben ismertettem tehát a kommunikációs modulokat valamint az információcsere megoldási lehetőségeit. Elérkezett az ideje annak, hogy a következőkben bemutassam, a Moodle keretrendszer milyen eredménnyel birkózik meg a vizualitás, képi megjelenítés megvalósításával és annak problémájával.

Amikor egy konferenciáról beszélünk, elengedhetetlen arra a tényre gondolnunk, hogy a rendezvény folyamán és az azt követő időszakban beérkeznek olyan produktumok, melyeknek a keretrendszerben való megjelenítése és megosztása elengedhetetlen feladat.

Ilyen állományok lehetnek például:

- Dokumentumok (.pdf, .doc, .txt, .xls, Open Office stb.)
- Kép (.jpg, .bmp, .gif, .tiff, stb.)
- Video (avi, mov, mp3, mp4, mpeg, mpg, wmv, asf)

Képmegosztás és galériák

Galéria (Light Box Gallery)

Egy rendezvényen vagy konferencián a szervezők feladatai közé tartozik az is, hogy a programokat és előadások fontosabb pillanatait vizuális élménnyé varázsolják egy fényképezőgép segítségével. A készített képeket prezentálni egy weboldalon nem egyszerű, mégpedig azok mennyisége és mérete miatt sem. A probléma könnyen megkerülhető a "Light Box Gallery" beépülő tevékenységi modul használatával. A képeket gyorsan és egyszerűen fel tudjuk tölteni a rendszerbe. A következőkben ismertetem a modul működését.

Telepítés:

A letöltött .zip kiterjesztésű állományt kitömörítjük a X:\xampp\htdocs\moodle\mod mappába. A kicsomagolt mappában található egy *lang* nevű mappa, melyben a tevékenységi modul nyelvi file-i találhatók. Ezt a X:\xampp\htdocs\moodle\lang könyvtárba másoljuk. Ezzel a telepítést végrehajtottuk. Most már csak annyit kell tennünk, hogy felhelyezzük az oldalunkra. Ezt úgy tehetjük meg, hogy a Portáladminisztráció kereten lévő "Értesítések" menüpontra kattintunk. Majd a telepítés és a rendszerbe való beépülés sikeresen végrehajtódik. Ezek után már csak a "Tevékenység hozzáadása" menüpontra kell kattintanunk.

Beállítások:

Elhelyezéskor kötelezően meg kell adni a modul címét és beállítható a képek helyi elérési könyvtára, valamint a képek megjelenítési módjai.

A képállományok könyvtárának megváltoztatására nem sok lehetőségünk van. Alapbeállításként az X:\xampp\moodledata\1\ mappa van beállítva. A képeket ide másolva, majd frissítve a modult, máris megjelennek a bemásolt képek a galériában.

A következő technikai probléma jelentkezik: a Moodle keretrendszer címoldalának adatkönyvtára megegyezik az általunk a képek tárolására használt mappával. Amikor a képeket másoljuk az említett könyvtárba, ott már jelen vannak azok a képek, melyeket a címoldal használ fel. Ezért lehet kellemetlen, hogy a témához nem illő képeket is láthatjuk a galériában. Megoldást találtam erre a problémára, melyet a modul bemutatását követően részletesen ismertetek.

Következőkben beállítható a megjelenítés egyes típusai és tulajdonságai:

Images per page*	Show all 😒
Automatically resize* (2)	Screen V Kikapcsolás
Resize (felt@lt@s)*	1280x1024 ~
Allow comments*	Nem 💌
Make public*	Nem 🛩
Allow RSS feeds*	Nem 💌
Show extended image info*	Nem 💌
Szokásos modulbeállítások	
Látható	Mutat 💌
z okásos modulbeállítások Látható	Mutat 💌

Alapértelmezett beállításként a másoláson felül nem lehetséges képeket elhelyezni a galériában. Ennek megoldására is még visszatérek.

Lehetőségünk van viszont a "Választás" gördítő sávra kattintva megváltoztatni többek között a képek adminisztratív beállításait.

UNIVERSITAS	Pécsi Tudományegyetem - Címer	
QU13 67 55		
7 OUEECCLEST	29 29	
150px-PTE_cime	Frissítés Törlés	

Képműveletek:

- Caption képaláírás, a kép címe
- Crop a kép megvágása
- Delete a kép törlése
- Flip a kép felfordítása
- Resize a kép átméretezése
- Rotate a kép forgatása
- Tag a kép címkézése
- Thumbnail ikonkép készítése

Térjünk vissza a képek elhelyezésének problémájára. Adott egy könyvtár, melyet használ a címoldal. Ez annyit jelent, hogy például a címoldalon található képekre az X:\xampp\moodledata\1\ mappából hivatkozik a rendszer.

A galéria beállításai viszont alapértelmezettként csak ezt a mappát érzékelik forrásként. A feladat tehát az, hogy meg kell változtatnunk az elérési útvonalat. Ezt a következőképpen tehetjük meg. Találtam és beépítettem a keretrendszerbe egy "ipodcast" nevű modult, mely egy multimédiai file-ok tárolására alkalmas eszköz. Telepítését követően a modulhoz tartozó elérési útvonal a következő lesz: X:\xampp\moodledata\1\ipodcast. Ezzel együtt a galéria beállításainak lehetőségei is a következőképpen változnak.

Ezt a lehetőséget átállítva valamint a fent leírt könyvtárba másolva a képeket, a galériában kizárólag azok az állományok lesznek láthatóak, melyeket mi határozunk meg. Az ipodcast állományok különböző típusúak lehetnek (avi, mp3, mpg, jpg, gif stb.), de a galéria képes arra, hogy megkülönböztesse azokat. Tehát a galéria csak a kép típusú file-kat jeleníti meg.

Képgaléria az Indafoto közreműködésével

Ez az Internetes fényképalbum egy teljes mértékben ingyen szolgáltatás a weben. A legegyszerűbb módja lehet annak, hogy a konferencián készített képeket megjelenítsük a keretrendszerbe. Nincs más dolgunk, mint feltölteni a képeket és beágyazni a keletkezett album forráskódját. Lássuk ezt az eljárást kicsit részletesebben.

Tehát a <u>http://indapass.hu</u> URL címet felkeresve betekintést nyertünk egy olyan virtuális rendszerbe, mely tartalmazza a következő szolgáltatásokat:

indavideó inda fotó index BLOGHU inda fon indanet indamail ONGO (Travel

Az itt felsorolt Internetes szolgáltatások elérhetőek akkor is, ha csak az egyik számunkra fontosabbikra regisztráltunk. Hiszen a felhasználói név teljes körűen érvényes.

Az indafotót választottam a képek megjelenítéséhez, mely közvetlenül is elérhető a <u>http://indafoto.hu</u> címen. Itt a következő bejelentkező felületet láthatjuk:

🔎 inda pass	Belépés
Jegyezz meg! Belépés	 Elfelejtettem a jelszavam Segítség

A regisztrációt követően ezen a felületen tudunk majd belépni a saját profilunk felhasználói felületére. A menürendszer segítségéve válasszuk ki azt a tevékenységet, melyet végre szeretnénk hajtani.

Az "Albumaim" menüpont alatt találhatók a már feltöltött képek, melyeket a rendszer segítségével albumokba rendezhetünk. Az "Új album" menüpontban tudunk feltölteni új képeket egy teljesen üres albumba.

Miután az albumot feltöltöttük képekkel készen áll arra, hogy felhelyezzük a keretrendszer felületére. Ezt a következőképpen tehetjük. Értekeztem már arról a lehetőségről, hogy a Moodle felületét illetve a szolgáltatások, blokkok, modulok szöveges szerkesztési lehetőségeit átállíthatjuk HTML forráskódú megjelenítésre. Ez azt jelenti, hogy tetszés szerint írhatunk és adhatunk a rendszernek HTML parancsokat. Értek ez alatt akár táblázatot (table), akár hivatkozásokat (href). Lássuk miért is fontos ez a képek megjelenítésében. Az Indafotó képes arra, hogy az albumainkat értelmezze HTML forráskódként is.

A "Beágyazás" hivatkozásra kattintva a szolgáltatás átalakítja a kiválasztott albumot HTML forráskóddá. Ehhez a folyamathoz azonban meg kell határozni, hogy az elhelyezendő oldal felületén (esetemben a Moodle keretrendszer) milyen formában jelenjen meg a fotóalbum galériája.

Elrendezés	Álló O Fekvő		
Kép méret	Négyztetes (75x75)		
Rendezés	 Alapértelmezett O Véletlenszerű 		
Linkek	O Új ablakban ○ Aktuális ablakban		
Doboz mérete	Képekben 1 Megadhatod az egyszerre megjelenő képek számát		
Háttérszín	#000000		
Betűszín	#FFFFFF I		
	Tovább Mégse		

Az alapvető beállításokat elvégezve a "Tovább" nyomógombra kattintva megjelenik az a felület, mely valósághűen ábrázolja azt, hogy a galéria milyen megjelenést fog mutatni az oldalon.

lgy fog kinézni

Ezzel együtt megtekinthetővé válik az a forráskód, melyet a szolgáltatás generált a beállításokat követően, és amelyet majd elhelyezhetünk a HTML szerkesztés alatt a Moodle rendszerben.

Ezt a kódot kell beszúrnod a honlapodba

Ezt követően a keretrendszer megfelelő oldalára beszúrunk egy HTML blokkot, majd a modul szöveges szerkesztőjét átállítva HTML forrás megjelenítésére, bemásolható az Indafotó által generált kódrészlet. A "Módosítások mentése" gombra kattintva megtekinthető saját fotógalériánk.

Az objektumon manuálisan kattintva lehetséges a képek közötti böngészés is valamint a képre kattintva a fotó megjelenik Indafotó környezetben.

A szolgáltatás tehát alkalmas arra a feladatra, hogy a felhalmozódó képeket egy rendkívül egyszerű és gyors módszerrel feltölthessük és közzétehessük a Moodle keretrendszerben.

Prezentáció megosztás

Egy konferencia lefolyása nem túl hosszadalmas, de ez természetesen annak témájától, típusától függ. Ami viszont lényeges, hogy a lebonyolítás alatt rengeteg előadás elhangzik, melyen az előadók szeretik szemléletesebbé érdekesebbé tenni a prezentálást. Erre a feladatra használják az előadás előtt elkészített számítógépes diasorozatukat, melyet egy projektor (kivetítő) segítségével tesznek láthatóvá és olvashatóvá. Miután a konferencia befejeződött gondoskodnunk kell arról, hogy ezek a prezentációk megjeleníthetőek legyenek a keretrendszerben. Erre a feladatra egy Internetes alkalmazást találtam, melynek produktuma megjeleníthető rendszerünkben. A szolgáltatás a Slideboom, mely képes prezentáció megosztására és arra, hogy azokat beágyazva a keretrendszerben megjelenjen, mint flash animáció.

Slideboom

A szolgáltatás elérhető a <u>http://www.slideboom.com/</u> weboldalon. Ahhoz, hogy használni tudjuk a szolgáltatást regisztrálás szükséges, melyet a "Register" hivatkozás alatt megtehetünk. A rendszerbe való bejelentkezést követően a következő menüsort láthatjuk:

slideboom

A prezentáció feltöltéséhez az "Upload" menüpontra kell kattintanunk:

Upload usually and a few min	takes 1-5 seconds per MB on a high-spee utes for converting your presentation to Fl	ed connection ash.	on
Supported for	mats: PPTX, PPSX, PPT, PPS (PowerPoint	2007/2003	3/XP/2000)
	tion size is miniced to IVV MD. Want upload	I HOIC!	
Check out iSp	ring Free - PowerPoint addin for SlideBoom	n! Browse	]

Látható, hogy a feltöltési fájl kiterjesztése meghatározott típusú, valamint annak mérete is korlátozott. A következő lépés, kiválasztani a megfelelő diasorozatot majd újra az "Upload" gombra kattintva elindíthatjuk a prezentáció feltöltését. A feltöltés folyamatát egy skálán nyomon követhetjük, valamint meg is szakíthatjuk azt.

A feltöltést követően beállítható a vetítésre vonatkozó téma címe, valamint a vetítés nyelvi megjelenítése.

Topic:*	Real Estate	×
Language:	Hungarian	v

Minden beállítást elvégezve, megtekinthetővé válik a feltöltött és tulajdonképpen már egy flash animációvá alakított prezentáció. Közvetlenül a prezentáció mellett láthatóak a beágyazási forráskódok. A keretrendszerben való megjelenítéshez ezekre lesz szükségünk.

URL:	http://www.slideboom.com/presentations/57291/Megeml%C3%A9ke
Embed:	<object classid="clsid:d27cdb6e-ae6d-11cf-96b8-444553540000" co<="" th=""></object>

Látható, hogy kétféle karaktersorozatot generált a szolgáltatás. Természetesen e kettő között igen nagy a funkcióbeli különbség. Hiszen az első egy URL hivatkozási cím, melyet a böngészőbe begépelve, vagy bemásolva a Slideboom weboldalon tekinthető meg a prezentáció. A második keretben látható az a HTML forráskód sorozat, mely használatával a diasorozat feltölthető a Moodle rendszerbe, mint flash animáció. Ehhez annyit kell tennünk, hogy a "Tananyag hozzáadása" menüpont alatt kiválasztjuk a "Weboldal szerkesztése" almenüt. Miután beállítottuk az oldal címét és leírását, a szerkesztési nézetet a korábban leírtak alapján állítsuk át HTML kód nézetre. Majd a beágyazás kódsorozatot másoljuk bele ebbe a mezőbe. Ezt követően mentsük a változásokat és tekintsük meg az eredményt. Látható, hogy a prezentáció, mint animáció jelenik meg a keretrendszerben. Egy modulban több beágyazást is elhelyezhetünk, ha a témában több prezentáció is készült.
Video és audio megosztás

Hangfelvétel modul (Audiorecorder)

Ha utasításokat szeretnénk adni, vagy olyan információt szeretnénk közölni a résztvevőkkel, mely adott esetben bonyolult vagy időigényes lenne azt elektronikus szövegben feljegyezni. Ezt a modult alkalmazva lehetőségünk nyílik arra, hogy bármikor és bárhol felvehetjük hangunkat, előadásunkat és azt közzé tehetjük a keretrendszeren keresztül. Mindössze egy mikrofon szükséges a megvalósításához. Amint megtörtént a felvétel a modul lementi azt, legyen az akár a helyi lemezen, vagy a helyi szerveren. Miután lementette az állományt lehetőség nyílik annak feltöltésére a modulon keresztül. Az eszköz használható anélkül is, hogy hangot rögzítenénk segítségével, ebben az esetben hanganyagok feltöltésére, megosztására alkalmas. Tehát összességében egy rendkívül összetett és praktikus kiegészítőről beszélünk.

Figyelem! A modul megjelenítéséhez az ActiveX flash kiegészítőre van szükség. Ez a lehetőség csak az Internet Explorer böngészőn keresztül lehetséges. A file feltöltés működőképes magában is, ehhez nem szükséges a fash.

Telepítés:

A letöltött .zip kiterjesztésű állományt kitömörítjük a X:\xampp\htdocs\moodle\mod mappába. A kicsomagolt mappában található egy *lang* nevű mappa, melyben a tevékenységi modul nyelvi file-i találhatók. Ezt a X:\xampp\htdocs\moodle\lang könyvtárba másoljuk. Ezzel a telepítést végrehajtottuk. Most már csak annyit kell tennünk, hogy felhelyezzük az oldalunkra. Ezt úgy tehetjük meg, hogy a Portáladminisztráció kereten lévő "Értesítések" menüpontra kattintunk. Majd a telepítés és a rendszerbe való beépülés sikeresen végrehajtódik. Ezek után már csak a "Tevékenység hozzáadása" menüpontra kell kattintanunk.

Beállítások:

Integrálás során beállítható a modul neve valamint kitöltendő a hozzá tartozó megjegyzés mező is. További beállítási lehetőségek:

Pont:	100 💌 🍞
Available from:	✓ 17 ✓ március ✓ 2009 ✓ - 17 ✓ 25 ✓
Due date:	✓ 24 ✓ március ✓ 2009 ✓ - 17 ✓ 25 ✓
Prevent late submissions:	Nem 💌
Maximum size:	64Mb 💙
Allow deleting:	Nem 💌
Maximum number of uploaded files:	3 💌
Csoportos részvétel:	Nincs csoport 🥑 🕐
Látható:	Mutat 😪
	Módosítások mentése Mégse

File feltöltése:

Állomány feltöltése

Multimédia megosztás, feltöltés (Podcast)

A *podcasting* lehetővé teszi hanganyagok közzétételét az Interneten úgy, hogy a felhasználók feliratkozhatnak az adott anyag újdonságait tartalmazó feedre (általában mp3 állományok). A podcasting online tartalmak terjesztésének egy újszerű formája a feliratkozásos modell miatt, amely egy feed (RSS) segítségével tájékoztatja a felhasználót az új állományról.

A "Podcasting" szó az "iPos" és "broadcasting" szó összeolvadásából keletkezett. A kifejezés félrevezető lehet, mert a podcasting technológia használatának nem feltétele egy iPod vagy bármilyen hordozható zenelejátszó.¹⁰

Alkalmazása modulként

A Podcast egy olyan multimédia megosztására szolgáló modul, mellyel lehetségessé válik hang és videó állományok közvetlen feltöltése. Ez a blokk segítségünkre lehet abban, hogy (esetemben) a konferencián elhangzó előadásokat videó formátumként rögzítve, majd azt feltöltve, megtekinthetővé váljanak a későbbi használat folyamán.

Telepítés:

A letöltött .zip kiterjesztésű állományt kitömörítjük a X:\xampp\htdocs\moodle\mod mappába. A kicsomagolt mappában található egy *lang* nevű könyvtár, melyben a tevékenységi modul nyelvi file-i találhatók. Ezt a X:\xampp\htdocs\moodle\lang könyvtárba másoljuk. Ezzel a telepítést végrehajtottuk. Most már csak annyit kell tennünk, hogy felhelyezzük az oldalunkra. Ezt úgy tehetjük meg, hogy a Portáladminisztráció kereten lévő "Értesítések" menüpontra kattintunk. Majd a telepítés és a rendszerbe való beépülés sikeresen végrehajtódik. Ezek után már csak a "Tevékenység hozzáadása" menüpontra kell kattintanunk.

¹⁰ http://hu.wikipedia.org/wiki/Podcasting

Beállítások:

Első integrálás esetén a modul alapbeállításaként meg kell adnunk a blokk nevét, és a feltölteni kívánt multimédia kategóriát. Választható lehetőségek, továbbá a blokk nyelvezete és az a lehetőség, hogy rejtett vagy látható állapotú legyen a modul.

Description :	Trebuchet ▼ 1 (8 pt) ▼ Nyelv B I U S ×₂ ײ III N C*
	■書書■ 州 14 註臣律律 張像 一 む∞ ※ ● 国田 ② 参 戌 ◇ 図
	megjegyzés, összegzés
	Útvonal: body
	Útvonal: bódy (? *****:
Copyright :	Útvonal: body (? ******) 2009 - XXIX. Országos Tudományo
Copyright : Category :	Útvonal: body 2009 - XXIX. Országos Tudományc pedagógiai alszekció
Copyright : Category : Language :	Útvonal: body (? *****) 2009 - XXIX. Országos Tudományc pedagógiai alszekció EN
Copyright : Category : Language : Látható:	Útvonal: bódy 2009 - XXIX. Országos Tudomány¢ pedagógiai alszekció EN Mutat ♥

A modul beépítését követően szerkesztés alatt három menüpont áll rendelkezésre a formázáshoz:

- View Podcast (Feltöltött média megtekintése)
- Edit Items (A már feltöltött anyagok szerkesztése, törlése)
- Add an item (Új média feltöltése név, leírás megadásával)

Internetes videó megjelenítése (YouTube video)

A modulnak a segítségével megoszthatunk videókat a mindenki számára jól ismert YouTube elektronikus multimédia megosztó alapú weboldalról. Rengeteg olyan videó lehet az oldalon, ami aktuálisan kapcsolódhat a lebonyolítás alatt lévő konferencia témájához.

A blokk tesztelése közben megfigyeltem, hogy nem kötelező ragaszkodnom a YouTube által megosztott videókhoz. Lehetségessé vált egy tetszőleges hivatkozás (URL) megadásával egy külső web-kamera képének vizuális megjelenítése.

Telepítés:

A letöltött .zip állományt kitömörítjük a X:\xampp\htdocs\moodle\blocks mappába. A kicsomagolt mappában található egy *lang* nevű mappa, melyben a blokk nyelvi file-i találhatók. Ezt a X:\xampp\htdocs\moodle\lang könyvtárba másoljuk. Ezzel a telepítést végrehajtottuk. Most már csak annyit kell tennünk, hogy felhelyezzük az oldalunkra. Ezt úgy tehetjük meg, hogy a Portáladminisztráció kereten lévő "Értesítések" menüpontra kattintunk. Majd a telepítés és a rendszerbe való beépülés sikeresen végrehajtódik. Ezek után már csak a "Blokk hozzáadása" menüpontra kell kattintanunk.

Beállítások:

Háromszintű beállítási lehetőség közül választhatunk:

11.KIEGÉSZÍTŐK (PLUGIN-EK)

Megjelenési feltételek következtében a Moodle keretrendszer előírja és megköveteli a különböző képi és grafikus megjelenítésért felelős kiegészítők telepítését. Ezek installálásáért részben a web-böngésző felel. Néhány hiányzó kiegészítőre felhívja a figyelmünket, de vannak olyanok, amelyeket magunknak kell felkutatni a világhálón, majd telepíteni azokat.

A következőkben felsorolom az alapvető kiegészítő elemeket:

Fontos és elkerülhetetlen az a követelmény, hogy megfelelően felépített és konfigurált rendszerről legyen szó, mikor azt tervezzük, hogy telepítjük és alkalmazzuk a keretrendszert. Gondolok itt megfelelően beállított operációs rendszerre (pl.: média codec-ek telepítése), valamint Internetes böngésző alkalmazásra. Ez utóbbi kiegészítőit is ingyenes beszerezhetjük az Internetről.

- Adobe Acrobat
  - A plugin család egyik tagja az Adobe Acrobat Reader. A dokumentumok megjelenítésért felel, valamint menedzseli az adatok vizuális megjelenítését. Pl.: .pdf
- Flash
  - A plugin család tagja az Adobe Flash Player is, mely a web alapú médiafájlok megjelenítést teszi lehetővé. (Flash animáció)
- Java és a Javascript

Microsoft Office csomag

- A JAVA egy objektumorientált programozási nyelv. Ennek megléte a számítógépünkön lehetővé teszi például egy animáció megjelenítését, vagy részt vehetünk egy virtuális utazáson
- Quick Time Player, Real Player, Windows Media Player
  - A három média lejátszó megléte támogatja a videó állományok lejátszását a web-böngészőn keresztül.
  - Dokumentumok letöltését követően lehetséges azok megtekintése (MS Word, MS Power Point)
    - Adatbázis exportálás esetében az MS Excel nyújt segítséget.

Kiegészítők, melyek nem alapvetően szükségesek:

- iTunes
  - Az iTunes az Apple Computer digitális zenei és videó állományok lejátszására szolgáló médialejátszója. Az iTunes együttműködik az <u>iPod</u> lejátszókkal. A program az Apple honlapjáról szabadon letölthető.

12.ESETTANULMÁNYOK A MOODLE KERETRENDSZEREN SZERVEZETT KONFERENCIÁKRÓL

Az általam – a korábbiakban már dokumentált – ajánlott tevékenységek, kiegészítők, valamint beépülő modulok – melyekről a dokumentációban korábban már olvashattunk – egy új lehetőségekkel felruházott, szemléletesebb, megfoghatóbb platformot alkotnak.

A bemutatott kiegészítőket és tevékenységi modulokat egy nem nyilvános környezetben teszteltem. A kutatás során nagy hangsúlyt fektettem arra, hogy minden egyes szolgáltatást és azok alkalmazási területeit a lehető legszemléletesebben mutassam be. Ezért tartottam fontosnak a modulok dokumentációjának magyar nyelvre való fordítását. Ezt a módszert alkalmazva rengeteg információt gyűjtöttem azokról a kiegészítő alkalmazásokról, melyek kevésbé ismertek a felhasználók környezetében abból az okból kifolyólag, hogy a mai napig csak idegen nyelvű (nem magyar) leírásuk létezik.

Kutatási eredményeim folyamatos dokumentálása közben megfigyeltem néhány már konferenciaszervezésre használt keretrendszert. Igen, már léteznek olyan oldalak melyek ennek a témának az apropójából jöttek létre. Figyelmesen szemlélve ezeket az oldalakat körvonalazódott bennem egy logikai vezérfonal. Ezt a fonalat követve, létrehozható egy Moodle alapokon menedzselt konferenciaszervező és lebonyolító keretrendszer.

A következőkben bemutatom az általam megfigyelt oldalakat, valamint azokat a lehetőségeket, melyeket a könnyebb átláthatóság, közvetlenebb kommunikáció, valamint a rugalmasabb adminisztrációs eljárások megvalósítása érdekében ajánlok.

Országos Tudományos Diákköri Tanács 2009

2009 áprilisában rendezésre került az OTDK – Pedagógiai, Pszichológiai, Közművelődési és Könyvtártudományi Szekciók konferenciája Pécsett, ahol a szervezők, leendő előadók valamint résztvevők egy Moodle által menedzselt keretrendszer felületén jelentkezhettek a konferenciára és emellett információkat kaphattak a rendezvény lebonyolításáról. *A következő képen látható a hivatalos oldal felépítése (http://otdk.feek.pte.hu/):*

Ajánlásaim, valamint fejlesztések a címoldalon (Nem hivatalos, saját szerverkörnyezetben):

Zoltán Nagy néven jelentkezett be (Kijelentkezés) Magyar (hu) 💌 OTDK IVERS ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA Szerkesztés bekapcsolása ányegyetem NEM HIVATALOS OLDAL!!! SENVERSITAS. HIVATALOS OTDK(Pécs) SITE: http://otdk.feek.pte.hu/ Clock Az Országos Tudományos Diákköri Tanács (OTDT) ...... 111111 www.otdt.hu 2 .... * Pedagógiai, Pszichológiai, Közművelődési és Könyvtártudományi Szekció PLEECCLES 1111 A helyszín Pécs ...... Főmenü Mi az OTDK? Magyarszék Térkép Műh. Domb 🔁 Tájékoztató A) Információ a nevezésről Komló A Kezdésig ELEKTRONIKUS NEVEZÉS E A konferencia helyszíne Hoss de 11 e12 Mánfa Utvonaltervezés Szállás ²21 **#09** Orfû Pécsi Rangok PécsInfo % Portálhírek 😂 Feliratkozás Résztvevőként Jó Estét! Bogád Google AdWords kampán 6 teljesítményének mérése a kattintáson túl konverziókövetés kezdőknek Kővágószőlös Zoltán Nagy Pécs Nagykozá Google Analytics haladóknak: A célok megfelelő beállítása 57 Bevezetés a Google tartalmi hálózatába Hogyan optimalizáljuk a Google AdWords-kampányunkat a különböző céljaink függvényében? Kozármisleny Pellérd Bicsérd 57 Utazás, turizmus: szezonnyitó előadás a Google AdWords kampány eredményességének növeléséről esz Kijelentkezés Profil frissítése 5 Utolsó bejelentkezés 2009. ápr.. 18., 19:43 (7 perc 5 mp) Pogány Google atok ©2009 Tele Atlas - Haszna Térkég Naptá Nagyobb térképre váltás Szavazás 2009, április . 🙈 Konferencia Kávéház ÁtUtazó
 Média feltöltés P 3 Miért veszel részt az OTDK-n? н к Sze Cs Szo v Új tudáshalmaz megismerése, információcsere (1) 2 9 🔁 Konferencia Program 5 6 7 8 10 11 14 21 15 22 16 23 17 24 12 19 13 20 18 25 Így kiválthatom a szakdolgozatom (1) Alszekciós Felosztás 26 27 28 29 30 Bizonyítani szeretnék Önmagamnak (1) I. A PEDAGÓGIAI ALSZEKCIÓ Rendszergazda: Zoltán Nagy Tanár: user user Információk, Hírek, Dokumentumok Vonz a kutatás és az, hogy adhatok vamalami újat az embertársaimnak (0) II. A PSZICHOLÓGIAI ALSZEKCIÓ Rendszergazda: Zoltán Nagy Tanár: user user Információk, Hírek, Dokumentumok (Válaszok) III. A KÖZMŰVELŐDÉSI ALSZEKCIÓ Információk, Hírek, Dokumentumok Statistics Keresés × Rendszergazda: Zoltán Nagy Tanár: user user ns during the last 30 days Itető: Google Üze IV. A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ALSZEKCIÓ Rendszergazda: Zoltán Nagy Tanár: user user / Play g: Pécs Információk, Hírek, Dokumentumok Sa April = Előadó Terem Rendszergazda: Zoltán Nagy Tanár: user user MAAA. Connections today : 3 Total users : 4 Total courses : 6 Üzenetek

> Quickmail Ø Új levél E Előzmény

A hivatalos oldalon szerkezete megegyezik az általam leírtakkal, miszerint a megjelenítő lap két oldalsávra és egy középső megjelenítő felületre tagolódik. A fontos és közérdekű információkat a jobb oldali menüsorban helyezték el. Kiegészítő modulként látható egy statisztikai valamint egy visszaszámláló modul. Kiemelt része az oldalnak, az alszekciós felosztás, melyet közvetlen a portálhírek alatt találunk meg. Ez a megoldás lényegesen megkönnyíti a résztvevők munkáját, hiszen itt a saját témakörének megfelelő információkat talál. Összességében elmondható, hogy az oldal elsősorban információközlő, melynek hátránya talán az, hogy a konferencián résztvevő felhasználók nem kommunikálhatnak egymással, valamint nem oszthatnak meg dokumentumokat, amit egy ilyen rendezvény elektronikus menedzselésénél fontosnak tartok.

A következőkben felhívom a figyelmet arra, hogy a fent felsorolt – a hivatalos oldalon meglévő – beépülő modulokon kívül milyen újításokat, valamint kiegészítőket nyújt az általam ajánlott magvalósítási metódus.

Egyedi kinézet:

Lehetőség nyílik a teljes megjelenítés testre szabására, ezzel elérhetővé válik, hogy az alapvető témát és annak fejlécét saját magunk szerkesztette színhatásokkal, képekkel megváltoztathatjuk. Természetesen ez a folyamat rendkívül aprólékos és hosszadalmas munkát igényel, valamint ennek a leírása megérdemelne egy teljes dokumentációt. Megjegyzésként csak annyit tennék hozzá, hogy az aktuális kinézethez tartozó állományokat szükséges szerkeszteni, majd lépésről lépésre frissítéssel követni kell az eredményeket. Nagyon fontos, hogy az állomány szerkesztése előtt készítsünk arról biztonsági másolatot a módosítás okozta hibák esetére. A Moodle témájának szerkesztése és annak testreszabása tehát a jövőben fontos innovatív lehetőségeket kínál a fejlesztők számára.

Menürendszer:

A főmenü elrendezése szempontjából megegyezik a hivatalos oldalon lévő felépítésével. Ami viszont változás az a tartalmi háttérben érzékelhető. Miben ajánlok többet? A szervezésnél fontos szempont, hogy a résztvevők és előadók leadják jelentkezésüket a konferenciára. Ennek a jelentkezésnek a megvalósítására ajánlom az adatbázis modult (lásd: Jelentkezés a konferenciára, 35. old).

Az adatbázismodul segítségével elérhető az, hogy a jelentkezők rendkívül egyszerűen és gyorsan leadhatják igényeiket arra, hogy szeretnének részt venni a konferencián.

Hivatalos oldalon

Ajánlott menürendszer és moduljai

A következőképpen épül fel egy jelentkezési űrlap:

Személyes Adatok	
Név:	
Intézmény neve:	
Irányítószám:	
Település:	
Utca, Házszám:	
Telefonszám (Vezetékes):	
Telefonszám (Mobil):	
E-mail cím:	
Megjegyzés:	Trebuchet V 1 (8 pt) V Nyelv V B I U S × x ² 8 K) C
	≡≡≡⊨и и ⊨ΞΞ谭谭□¶ № @ → ₽∞ ∞ ∞ ∞ ⊡⊡⊙ ⊗ ₽ ◇ Ø
	Lituaal
	A HTML-szerkesztőről 👔
	Mentés és megtekintés Mentés és egy másik hozzáadása

Olyan jelentkezés esetében ahol az űrlap kitöltése közben szerepelnek a résztvevő számlázási adatai, adategyeztetés szükséges, amit e-mail alapján tehet meg az adminisztrátor. A létrejött adatbázis exportálása után lehetséges az adatok összesítése és kiértékelése.

Helyszín ábrázolása, útvonaltervezés

A következő, amit ajánlok egy hasznos bár nem kiegészítő modul alapú újdonság, az útvonaltervezés és a térképek használta. Ez a kiegészítés egyfajta megvalósítása látható a hivatalos oldal "Konferencia helyszíne" menüpont alatt.

Továbbfinomítva az Moodle keretrendszer és az Internetes térkép megjelenítő rendszerek viszonyát, kialakítottam egy "Útvonaltervezés" menüpontot (lásd: 30. old). Ez a modul nem más, mint egy weblapszerkesztés tevékenység ahol saját elképzeléseim szerint alakíthattam ki a szerkesztett oldal megjelenítési felületét, ezért is igyekeztem azt minél látványosabbá valamint közlékenyebbé tenni.

A hivatkozási pontok, melyeket beépítettem, a Google Maps hivatalos oldalára hivatkozva jelenítik meg az adott helységből a célállomásig kiszámolt útvonalat. Egy helyre gyűjtöttem továbbá az adott városhoz tartozó közlekedési weboldalakat, valamint a nagyobb tömegközlekedési eszközök Internetes elérhetőségeit, melyek szintén segítségükre lehetnek mindazoknak, akik először járnak a konferenciának helyet adó városban.

Az .. Útvonaltervező ":

Kedves látogató!

Kérem válaszon a következő lehetőségek közül.

Utazás Autóval:

- Budapestről
- Debrecenből autópályák elkerülésével
- Debrecenből autópályákon
- Győrből autópályák elkerülésével Győrből autópályákon
- Szegedről (gyorsabb)
  Szegedről (rövidebb)
- Kecskemétről

Utazás Autóbusszal:

• Hivatalos Autóbusz Menetrend

Utazás Személyvonattal:

Hivatalos MÁV Menetrend

Pécsi Helyi Autóbusz-közlekedés:

- A következő autóbuszok közlekednek a konferencia helyszínére: 21, 27, 2
- Menetrend
- Vonaltérképe megtekintése

Példa egy útvonaltervezésre:

Középpontban a kommunikáció

Fontos és nem elhanyagolgató téma a kommunikáció és információcsere. A dolgozatom korábbi fejezeteiben már kifejtettem a témához kapcsolódó általam ajánlott modulok telepítését és alkalmazási területeit.

Az OTDK hivatalos oldalán megfigyelhető, hogy kommunikációs modulokat és kiegészítőket – a Fórum tevékenységtől eltekintve – nem építettek be a keretrendszer felületére. Természetesen ez a jelenség nem okoz oly mértékű problémát, mely következtében a rendezvény lebonyolítása során akadály merülne fel. De ahhoz, hogy a konferencián résztvevők minél naprakészebb információhoz juthassanak, fontos a kommunikációs modulok használata.

Egy konferencia lebonyolításának sikere sokkal nagyobb mértékben függ attól, hogy a rendezvény előtt milyen információkat és szolgáltatásokat tudunk nyújtani a leendő jelentkezőknek. Ajánlataim következő pontja az, hogy a Fórum és a Csevegés kiegészítő modulokat lehetséges több funkcióra is alkalmazni. A megvalósítás és lebonyolítás elve ugyanaz marad, viszont az, hogy mire használjuk ezeket a tevékenységeket, nagymértékben meghatározza annak eredményességét.

Gondolok itt a következőre:

Ha lehetséges, akkor a Fórumot és Csevegés modulokat személyesítsük meg, mint egy tárgyalószobát vagy esetemben "Konferencia Kávéházat". Ebben az esetben különböző érdeklődési körökből érkező résztvevők is könnyen találnak segítséget. A problémákról, lehetséges megoldásukról beszélni kell, csak a megfelelő módot és helyet kell megtalálni.

Alszekciók és egyedi oldalrészletek

Szó ejtettem arról, hogy konferencia esetén érdemes külön alszekciókat kiemelni a későbbi könnyebb tájékozódás miatt. Ez jól láthatóan megtörtént a hivatalos oldalon is. Amennyivel én többet ajánlok, azt a következőkben teszem közzé.

Alszekciós Felosztás

I. A PEDAGÓGIAI ALSZEKCIÓ Rendszergazda: Zoltán Nagy Tanár: user user	Információk, Hírek, Dokumentumok
II. A PSZICHOLÓGIAI ALSZEKCIÓ Rendszergazda: Zoltán Nagy Tanár: user user	Információk, Hírek, Dokumentumok
III. A KÖZMŰVELŐDÉSI ALSZEKCIÓ Rendszergazda: Zoltán Nagy Tanár: user user	Információk, Hírek, Dokumentumok
IV. A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ALSZEKCIÓ Rendszergazda: Zoltán Nagy Tanár: user user	Információk, Hírek, Dokumentumok

Példa egy alszekciós oldalra megvalósítására:

Láthatóan egy jól áttekinthető oldalrészlet, melyet résztvevőként látogatva, információkat közölhetünk és gyűjthetünk is egyben. A kommunikációs csatornák fenntartása érdekében itt is megtalálható mind a Fórum mind pedig a Csevegés modul. Az alszekcióval kapcsolatos jelentkezési információk tölthetőek le, valamint lehetőség van a dolgozatok, valamint a prezentációk feltöltésére is.

Új bejegyzés			
Név:			
Dolgozat Címe:			
Projektor igény:	○ Igen ○ Nem		
Állomány Állomány	Tallózás		
1		Mentés és megtekintés	Mentés és egy másik hozzáadása

Dolgozat feltöltés (Adatbázis modul):

Prezentáció feltöltés (Adatbázis modul):

Új bejegyzés	
Név:	
Intézmény neve:	
Előadás címe:	
Előadás prezentáció (max. 10 MB):	Állomány Tallózás Állománynév (opcionális)
	Mentés és megtekintés Mentés és egy másik hozzáadása

A konferencia adott előadása közvetlenül az Interneten is nyomon követhető, a videokonferencia modulok segítségével (WiZiQ Live Class, DimDim Web Meeting). Az oldal jobb oldalán látható egy RSS hírcsatorna, mely szintén az oldal interaktivitásának tényét növeli, valamint egy képgaléria kiegészítő modul, melynek segítségével a konferencián készült képeket tehetjük közzé.

Videó és képmegosztás

A Moodle keretrendszer által támogatott hivatalos OTDK webhely nem rendelkezik olyan beépített kiegészítő lehetőségekkel, ahol a felhasználóknak, a szervezőknek valamint az adminisztrátoroknak lehetősége nyílna a konferencián készült fényképek és videók feltöltésére. Ennek a problémának a megoldására kutattam fel néhány kiegészítő modult, melyet a dolgozatom előző fejezeteiben már ismertettem (részletek a 60. -72. old.).

A következő modulok beépítését javaslom Moodle környezetben, multimédia feltöltésére:

• YouTube - video megjelenítés

A YouTube videó megosztás modul nem csak egy előre rögzített mozgóképi megjelenítés funkcióját töltheti be. Emellett lehetőség nyílik arra, hogy monitorra vihető legyen egy tetszőleges külső web-kamera képe, amely az általam szerkesztett modulban (mint a kép is ábrázolja) a pécsi Széchenyi Teret vizualizálja. Ennek megvalósítása a modult szerkesztve lehetséges. A megfelelő, előre kiválasztott webkamera URL címét begépelve, vagy bemásolva, végül a változások elmentve máris élő képet kapunk az adott kamerából.

• Indafotó beágyazott képgaléria

• Podcast – Video és hanganyagmegosztó

Multimédia az oktatásban 2009 konferencia

A következő vizsgált és megfigyelt, valamint Moodle által vezérelt webhely a "Multimédia az oktatásban 2009 konferencia" című oldal. (<u>http://mmo2009.kfrtkf.hu/</u>)

Multimédia az	oktatásban 2009 Multi Média az oktatásban jernics 24-25. Debrecen A tanulás személyessé válása… mobilitás - interaktivitás - közösségek Web: http://eleaming.kftkf.hu/mmo2009 Email: mmokonf2009@gmail.com
Belépés ↓ Felhasználónév nagyzoltan Jelszó ●●●●●● Új fiók létrehozása Elveszítette jelszavát?	Multimédia az oktatásban 2009 konferencia Portálhírek
Fõmenŭ 🔹	Multimédia az oktatásban 2009 konferencia
Bejelentkezés Regisztráció az oldalon Jelentkezés a konferenciára Jelentkezés előadóként A konferencia célja A konferencia témái A konferencia programja A konferencia helvszíne	2009-ben 15. alkalommal rendezzük meg a Multimédia az oktatásban konferenciát. A konferencia témája az oktatási tevékenység és a – legszélesebb értelemben vett – multimédia-technológia kapcsolata, így a társadalomtudományi kutatástól a biológiai sajátosságokig, a módszertani kutatásoktól, a technológia új eredményeinek bemutatásáig széles területet fog át. A konferencia a multimédiának az oktatásban történő hasznosítására, a technikai és a módszertani fejlesztésekre, illetve a kutatásokra ígyekszik koncentrálni.
Határidők Költségek Pályázati felhívás Bizottságok Szálláslehetőségek NJSZT Multimédia az oktatásban szakosztály	 A konferencia célja, hogy elősegítse az oktatás, a kutatás és a fejlesztés különböző területein dolgozó szakemberek tapasztalatcseréjét és találkozását; bemutatkozási és publikálási lehetőséget adjon a hazai és a határon túli oktatóknak, kutatóknak és (PhD és egyetemi) hallgatóknak az új kutatási eredmények széleskörű szakmai megismertetésére és megvitatására előadások, kiállítások és kiadványok segítségével; az előadások alanján, a konferencia szakártői bizottsága által javasolt szakmai anvagok
Fōmenu ± Portálhírek Jelentkezés a konferenciára	lehetőséget kapnak a "Journal of Applied Multimedia" (http://jampaper.eu) vagy a "Teaching Mathematics and Computer Science" (http://tmcs.math.klte.hu) nemzetközi, referált folyóiratban történő megjelenésre.
Naptár ± ≪ 2009. április »	szöveges, mind videó formátumban.
H K Sze Cs P Szo V	A konferencia tervezett főbb témakörei, gondolatkörei:
6 7 8 9 10 11 12	 Az interaktív tábla és alkalmazása az oktatásban. Programozás multimédiás környezetben.
13 14 15 16 17 16 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 30 30	 M-learning mint az oktatás egy új eszköze. A tanulás személyessé és korlátlanná válásának lehetőségei. Digitális tudásbázisok és keretrendszerek kapcsolata. Kapcsolódás, elérés, részvétel a virtuális térben
Elkövetkező események 🔹	 Könyvtár, multimédia, oktatás. A könyvtárak új helye, szerepe a modern, a multimédiás, a hálózati tanulás időszakában.
Nincs elkövetkező esemény Mutasd a naptárt	 Szerzői jog és elektronikus tartalmak kapcsolata. Vannak-e szerzői jogi korlátok a virtuális térben. Személyes tudás vagy közösségi tudás. A klasszikus multimédiafejlesztések, eredmények, alkalmazások bemutatása. A multimédia eszközeinek szerepe a fogyatékkal élők képzésében, életminőségének javításában.
(utolsó 5 perc)	 "Serious Games". A közszféra és a multimédia kapcsolata.
THICS	A konferencia időpontja:
Kurzusok ±	2009. június 24-25.
2009 Előadók fóruma Szervezőbízottsági fórum	Helyszin:
Minden kurzus	A konferenciavacsora helyszíne: http://www.paripacsarda.hu

"2009-ben 15. alkalommal rendezzük meg a Multimédia az oktatásban konferenciát. A konferencia témája az oktatási tevékenység és a – legszélesebb értelemben vett – multimédiatechnológia kapcsolata, így a társadalomtudományi kutatástól a biológiai sajátosságokig, a módszertani kutatásoktól, a technológia új eredményeinek bemutatásáig széles területet fog át. A konferencia a multimédiának az oktatásban történő hasznosítására, a technikai és a módszertani fejlesztésekre, illetve a kutatásokra igyekszik koncentrálni."¹¹

Kutatásaim során megismerkedtem egy a Moodle keretrendszerrel foglalkozó szakemberrel, akiről később kiderült, hogy Ő a konferencia egyik főszervezője. Internetes kapcsolatot fenntartva sokat tárgyaltunk arról, hogy a dolgozatom előző fejezeteiben ismertetett kiegészítő modulok közül melyek használhatók fel a rendezvény weboldalának fejlesztésére.

Ajánlásaimnak megfelelően a következő modulokat alkalmazzák a weboldal kialakításában:

• Bejelentkezés modult (Login-logout)

¹¹ http://mmo2009.kfrtkf.hu/

A modul ajánlása mellett mellékeltem annak nyelvi állományát is, melyben a magyar nyelvi szabályoknak megfelelően jelennek meg a szövegrészletek (pl.: az angol nyelvi elvárással szemben – miszerint a helyes Keresztnév aztán következik a Vezetéknév – a név helyes sorrendben való kiírattatása – Vezetéknév majd Keresztnév).

• Galéria tevékenyégi modul (Light Box Gallery – 60. old.)

 Továbbá ajánlásaim között szerepel az Adatbázis modul továbbfejlesztése. A modul vizsgálatai során megragadta figyelmemet az a lehetőség, hogy az adatbázis sablonok tekintetében egy RSS sablon kialakítása is lehetséges.

Továbbá az RSS alkalmazási területeit kutatva, ajánlásaim között szerepeltettem azt, hogy egy fórumok hozzászólásait és vitatémáit, lehetséges RSS hírekként üzemeltetni. Majd azokat a "Távoli RSS hírek" blokkban való megjelenítésre utasítani. Ez a funkció eleget tesz akár az információ áramlás fenntartásának, valamint a promóciós adatok terjesztésének.

13.ÖSSZEFOGLALÁS

Dolgozatomban bemutattam a Moodle keretrendszer alkalmazását a konferencia és rendezvényszervezésben. Bevezetésként ismertettem a rendszer telepítésének feltételét, mely egy helyi szerveralkalmazás, továbbá annak telepítését, valamint azt, hogy miként lehetséges a keretrendszerrel való összehangolása. Egy szabadon felhasználható szerverszolgáltatásról van szó, melynek e területen hivatalos alkalmazási útmutatója még nem készült. Ezt követően szemléltettem a Moodle keretrendszer telepítési lépéseit, alapvető beállítási lehetőségeit, valamint szerkezeti felépítését.

A következő fejezetekben tértem ki a konferencia és rendezvényszervezésben betöltött szerepére. Mivel egy teljesen megírt rendszerről és forráskódról van szó, ezért törekedtem arra – a különböző szerkezeti elemeket nem változtatva –, hogy olyan modulokat és blokkokat építsek be, melyek hasznosan alkalmazhatóak a téma keretein belül. Ezen kívül alkalmazok olyan beépített modulokat is, melyek eddig is szerepeltek alapértelmezetten a Moodle felületén, azonban nem alkalmazták még ilyen és ehhez hasonló megoldásokra.

Végezetül esettanulmányt készítettem az eredményeim igazolására és szemléltetésére. Ebben bemutatom a megismert modulok gyakorlati alkalmazását, továbbá ismertetem azokat a kiegészítő lehetőségeket, melyeket magam ajánlottam az oldal fejlesztése, valamint dolgozatom hitelesítése érdekében.

Dolgozatom megírásával bemutathattam a Moodle keretrendszert, egy eddig még csak alapjaiban ismert alkalmazási területén. A dokumentált kiegészítő lehetőségek és modulok feltárása még nem jelenti a kutatás és fejlesztés végét ebben az irányágban. Ha megfigyeljük, a Moodle fejlesztői szinte hetente vagy havonta előrukkolnak egy újabb kiegészítő lehetőséggel, melyet beépítve a keretrendszerbe, talán éppen megfelelő lehet egy konferencia vagy rendezvény szervezésében valamint lebonyolításában.

Emellett rengeteg lehetőség és újabb megoldásra váró probléma merült fel a kutatásaim során. Első lépésként a már említett Moodle kinézet (Téma) szerkesztése és továbbfejlesztése. Lehetséges a kinézetet egy teljesen egyedi megjelenésű oldallá varázsolni, de ennek a műveletnek is megvannak a lépései. A fejlesztési vonalon továbbhaladva teszek említést többek között annak lehetőségére, hogy különböző mobil illetve számítógép kiegészítő eszközök csatlakoztatása lehetséges a Moodle felületére (pl.: web-kamera, mobilkészülék). Lehetségesnek tűnik, hiszen gondoljunk csak a már említett iTunes platformra, mely hanganyagok menedzselésében játszik nagy szerepet.

Majd folytatva a gondolatmenetem, elképzelhető lesz a jövőben az is, hogy egy mobilkészülék egy Windows Live azonosítóval (MSN) képes lesz, megosztani dokumentumokat valamint segítségével hozzájuthatunk publikus állományokhoz. Egy szintén teljesen ingyenes tárhelyről (alapértelmezetten 25 GB) van szó, amely elérhető az Interneten keresztül bárhol (http://login.live.com). Itt lehetőségünk van többek között nyilvánossá tenni adatainkat, melyeket aztán megoszthatunk akár a Moodle keretrendszerben is (pl.: beágyazás). De akár elképzelhető lehet ez a művelet fordított metódusban is.

Dolgozatom tehát nagyító alá helyezte azt megközelítést, hogy ez a nagyszerű keretrendszer mennyire rugalmasan és praktikusan fejleszthető, valamint bebizonyította, hogy képes ellátni és menedzselni egy konferencia lebonyolítását. A Moodle alapértelmezett vagy az utólag hozzárendelt moduljain kívül csak a saját képzeletünk szabhat határt a keretrendszer átformálásában, legyen az személyre vagy rendezvényre való felkészítés.

Irodalomjegyzék

- Országos közoktatási Intézet Iskola-Informatika-Innováció, Budapest 2003, ISBN: 963 982 513 0
- Dancsó Tünde Az információs és kommunikációs technológia fejlesztésének irányvonalai a hazai oktatási stratégiákban. (Új Pedagógiai Szemle, 2005/11)
- Dr. Gubán, Gyula dr. Kadocsa, László Ludik, Péter: e-Learning Strategies. in Virtual Learning Environments. LIGATURA Kiadó 2006.
- Kárpáti Andrea: Digitális pedagógia. A számítógéppel segített tanítás módszerei. (Új Pedagógiai Szemle, 1999/4.)
- Benedek András (szerk.) Digitális pedagógia. Tanulás IKT környezetben Kiadó: Typotex Elektronikus Kiadó Kft. 2008 ISBN: 9789 6327 9017 6
- Benedek András Digitális pedagógia, Mobil tanulás és új tudás (Publikáció) https://www.nive.hu/folyoiratok/admin/articles/15/benedek.pdf
- Mobile Learning and Lifelong Knowledge Acquisition. In: Mobile Studies: Paradigms and Perspectives. Communications in the 21st century. The Mobile Information Society ed. by Kristóf Nyíri, Vienna: Passagen Verlag, 2007 (Publikáció)
- Dr. Komenczi Bertalan Kutatási zárótanulmány Az E-learning lehetséges szerepe a magyarországi felnőttképzésben, Kiadja: Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest 2006
- Vágvölgyi Csaba, Papp Gyula Korszerű webes technológiák felhasználása a Moodle LMS rendszerben (Publikáció)

URL:

- 10. http://moodle.org
- 11. http://elearning.ttmk.nyme.hu/file.php/1/Segedletek/tanari_kezikonyv.pdf
- 12. http://elearning.ttmk.nyme.hu/file.php/1/Segedletek/hallgatoi_kezikonyv.pdf
- 13. http://www.apachefriends.org/en/xampp.html
- 14. http://www.dcs.napier.ac.uk/~mm/socbytes/feb2002_i/3.html
- 15. http://www.europeanschoolnet.org/ww/en/pub/eun/about/euninfo.htm
- 16. http://www.sulinet.hu
- 17.<u>http://www.oki.hu/</u>
- 18. http://www.gnu.org/licenses/gpl.html
- 19. http://moodlemoot.hu/

Mellékletek

1. sz. melléklet

XAMPP telepítése

 Első lépésként ki kell választanunk a telepítés nyelvét. Az általam használt verzió, egyedül csak az angolt engedélyezte, de mint írtam ez csak a telepítés nyelvének kiválasztását jelenti.

2. A következő ablak egy tájékoztató felületet jelenít meg számunkra, melyről leolvashatjuk többek között a telepíteni kívánt verziószámot is. Kattintsunk a "Next" nyomógombra.

3. A gomb lenyomását követően jelenik meg a következő ablak:

tion hich to install XAMPP 1.7,0.	នេ
P 1.7.0 in the following folder. To insta ther folder. Click Next to continue.	all in a different folder, click
	Browse
9	P 1.7.0 in the following folder. To insta other folder. Click Next to continue. 9MB

Itt kiválaszthatjuk azt, hogy az alkalmazás helyileg hol helyezkedjen el a merevlemezen, adott esetben partíción. Ez az opció, tetszés szerint megválasztható. A partíció tetszés szerint választható, de törekedjünk arra, hogy mindig az adott partíció gyökérkönyvtárába történjen a telepítés. Gondos körültekintéssel jegyezzük fel a helyét, hiszen a későbbiekben szükség lesz arra, hogy elérhető legyen. Ha meghatároztunk a helyet, a "Next" nyomógombra kattintunk.

4. Telepítési összetevők kiválasztása

A következő ablakban kiválaszthatjuk azokat az összetevőket és tartalmi elemeket, melyeket telepíteni szeretnénk a készletből. A keretrendszer telepítéséhez számunkra elegendő az Apache és a MySQL kiszolgálók telepítése. Ezeket pipáljuk ki tehát.

Meghatározhatjuk még azt is, hogy a telepítő kihelyezze vagy sem a szolgáltatás ikonját és hivatkozásait az asztalra, valamint a Start Menübe. A helyes beállításokat követően kattintsunk a "Next" nyomógombra.

🛱 XAMPP 1.7.0 win32 (Basic Package)	
XAMPP Options Install options on NT/2000/XP Professional systems.	8
XAMPP DESKTOP	
Create a XAMPP desktop icon	
XAMPP START MENU	
Create an Apache Friends XAMPP folder in the start menu	
SERVICE SECTION	
Install Apache as service	
Install MySQL as service	
See also the XAMPP for Windows FAQ Page	
Nullsoft Install System v2.35	
< <u>B</u> ack Install	Cancel

5. Ezt követően a telepítés kezdetét veszi, ami nem tart tovább 1 esetleg 2 percig. Ezalatt a telepítő elvégzi azokat a beállításokat és műveleteket, amiket az előzőekben állítottunk be.

nstalling	-9-7	
Please wait while XAMPP 1.7.0 is being ins	talled.	ß
Extract: mysql.exe		177
Output folder: c:\xampp\mysql\bin Extract: echo.exe Extract: libmysql.dll Extract: msvcr80.dll Extract: my.cnf Extract: my_example.cnf Extract: my_print_defaults.exe Extract: myisam_ftdump.exe Extract: myisamlog.exe Extract: myisamlog.exe Extract: myisamlog.exe		

A telepítés közben a következő párbeszédablak jelenik meg, melyben arra a kérdésre válaszolhatunk, hogy szeretnénk-e telepíteni a programvezérlő felületet. Válasszuk a "Yes" nyomógombot és a telepítés folytatódik.

🛱 XAMPP 1.5.1 Setup
Install XAMPP servers (Apache, MySQL or FileZilla FTP) as service?
Yes <u>N</u> o

 Az installálás végeztével a telepítőprogram jelzi, hogy a telepítés sikeresen befejeződött. Ebben az esetben nincs más dolgunk, mint a "Finish" nyomógombra kattintani.

A rendszer ezután rákérdez, hogy szeretné-e futtatni a programvezérlő felületet, vagy sem. Ezzel tulajdonképpen leellenőrizhetjük, hogy futnak-e a telepített szolgáltatások, vagy valamilyen probléma miatt esetleg még nem.

Ha az említett szolgáltatások, az Apache és a MySQL szerverek még nem futnak, akkor a "Start" nyomógomb lenyomásával aktiválhatjuk azokat.

😫 ХАМРР	Control Panel Appli	cation	
8	XAMPP Control Pane	el Version 2.1	Se <u>t</u> tings
- Modules Svc Svc Svc Svc Svc	Apache MySql FileZilla Mercury	Start Admin Start Admin Start Admin Start Admin	<u>S</u> tatus <u>R</u> efresh <u>Explore</u> <u>H</u> elp <u>Exit</u>
XAMPP C Windows Current Status	ontrol Panel \ 5.1 Build 260 Directory: C: Check OK	Jersion 2.1 (12. 00 Platform 2 Ser \apachefriends\1	March, 20 vice Pack 51\xampp

Ha végrehajtottunk az indítást és eközben minden rendben zajlott, akkor a következő változás figyelhető meg a programvezérlőn:

🖼 XAMPP Control Panel Application								
8	ХАМР	SCM						
Modules								
Svc	Apache	Running	Stop	Admin	Refresh			
Svc Svc	MySql	Running	Stop	Admin	Explore			
Svc Svc	FileZilla	Stopped	Start	Admin	Help			
🗖 Svc	Mercury	Stopped	Start	Admin	Exit			
XAMPP Control Panel Version 2.5 (9. May, 2007) Windows 5.1 Build 2600 Platform 2 Szervizcsomag 3 Current Directory: c:\xampp Install Directory: c:\xampp Status Check OK								
<					∑ .::			

Abban az esetben, ha a Windows beépített tűzfalát használjuk alapértelmezettként akkor a telepítés után egy Windows biztonsági figyelmeztetés fog megjelenni. Az alkalmazás, kérdést tesz fel, hogy továbbra is blokkolni szeretnénk-e az Apache HTTP Server-t.

Erre a válaszra az Unblock (Tiltás Feloldása) gombot nyomjuk meg, ezzel elérjük, hogy a web szerverünk fogadni tudja a hozzá intézett kéréseket.

🙀 Wind	lows Secu	rity Alert		x
٢	To help some fe	protect your compu atures of this progra	ter, Windows Fi m.	rewall has blocked
Do yo	u want to	keep blocking this p	rogram?	
•	<u>N</u> ame: <u>P</u> ublishe	Apache HTTP Ser Apache Software Four	ver ndation	
		Keep Blocking	<u>U</u> nblock	Ask Me Later
Window Interne unbloc	ws Firewall I t or a netwo k it. <u>When s</u>	nas blocked this program ork. If you recognize the p should I unblock a progra	from accepting cor program or trust the p pm?	nections from the publisher, you can

XAMPP mint alkalmazás

Megtörtént tehát a XAMPP telepítése, így most már elérhető a saját helyi szerverünk. Ezt a következőképpen tudjuk megtekinteni. Indítsuk el a Firefox web-böngészőt, majd a következő URL-t gépeljük be a beviteli szövegmezőbe: <u>http://localhost</u> . Ennek következtében a képen látható felület fog megjelenni:

Természetesen a web-böngésző ki fogja egészíteni az oldalra vonatkozó hivatkozási pontot, de a lap hivatkozási beállításai miatt elegendő, ha az említett URL-t írjuk. Ez a megjelenés csak az első indításkor fog feltűnni. Itt beállíthatjuk a később alkalmazni kívánt nyelvet. A következő elindításkor a <u>http://localhost/xampp/index.php</u> fog megjelenni:

Az alkalmazás menüpontjai

XAMPP [PHP: 5.2.8] Welcome Status Security Documentation Components phpinfo()

Demos CD Collection Biorhythm Instant Art Flash Art Phone Book Excel_Writer ADOdb

Tools phpMyAdmin Webalizer PHP Switch Mercury Mail FileZilla FTP

Specials PHP PostScript PHP Paradox

> ©2002-2006 ....APACHE FRIENDS....

Az egyszerűség kedvéért nem fogom az összes menüpontot bemutatni, hiszen nincs is mindegyikre szükségünk. Látható, hogy az első felében csak információs adatok és dokumentációk találhatók. Ez a rendszer állapotába enged betekintést. Lekérdezhető a szerver jelenlegi státusza, melyben leolvasható, hogy mely szolgáltatások aktívak és melyek nem. A dokumentációs részben mindennemű szolgáltatásra (MySQL, PHP, Apache) vonatkozó elektronikus leírást találhatunk.

A későbbi munkánkhoz – azaz egy keretrendszer felépítésre – elsősorban a rendszer adatbázis-orientált fejezeteire lesz szükségünk. Az alkalmazás e részét megtalálhatjuk a "Tools" (Eszközök) menüpont alatti felsorolásban. Elsődleges szempont, hogy felépítsünk egy adatbázist, amelyben megoldhatóvá válik a Moodle és az általa, valamint rajta létrejövő adatok tárolására valamint kezelésére.
Adatbázis létrehozása

Az adatbázis létrehozásához válasszuk ki a phpMyAdmin menüpontot:

A következő lap tartalmilag teljesen az adatbázisok kezelésére alkalmazható. A felület teljesen egyszerű és átlátható, letisztult munkaterületet biztosít számunka.

Nagyon fontos megjegyeznem, hogy az adatbázisunk – mint ezt már említettem – rengeteg adatot és információt fog tartalmazni. Ezeket az adatokat védeni kell a külső támadások és rosszindulatú felhasználókkal szemben. Erre a célra és feladatra alkalmazzuk a szerver eléréséhez szükséges jogok beállításait. Amikor a jogokat meghatározzuk, figyelembe kell vennünk, hogy ki és mit tehet meg az adatbázisunkban. De még mielőtt bármilyen jogot is beállítanánk meg kell vizsgálnunk az adatbázis rendszerünk védelmét. Hiszen alapbeállításként a phpMyAdmin-t bárki, bármikor el tudja érni és hozzájuthat olyan információhoz, amit felhasználva károkat tehet a rendszerünkbe. Ehhez a feladathoz nem kell mást tennünk, mint, hogy szerkesztésre megtekintünk a következő forrásfájlt: X:\xampp\phpmyadmin\config.inc.php

```
1
    ⊡<?php
 2
      1*
      * This is needed for cookie based authentication to encrypt password in
 3
 4
       * cookie
      */
 5
 6
      $cfg['blowfish secret'] = 'xampp'; /* YOU SHOULD CHANGE THIS FOR A MORE !
 \overline{2}
 8
      1*
 9
      * Servers configuration
10
      */
11
      Si = 0;
12
13
      1*
       * First server
14
15
      */
16
      Si++:
17
18
      /* Authentication type and info */
19
      $cfg['Servers'][$i]['auth type'] = 'http';
      $cfg['Servers'][$i]['user'] = 'user name';
20
21
      $cfg['Servers'][$i]['password'] = 'password';
      $cfg['Servers'][$1]['AllowNoPasswordRoot'] = true;
22
23
24
      /* User for advanced features */
25
      $cfg['Servers'][$i]['controluser'] = 'pma';
26
      $cfg['Servers'][$i]['controlpass'] = '';
27
```

A forrásban láthatunk több információt is az adott szerver adatbázisaival kapcsolatban. Számunka fontos az autentikációs beállítások. Itt beállítható a szerver elérési protokollja, ami az én esetemben a "http". A következő sorokban a phpMyAdmin eléréséhez szükséges felhasználói információk megadása lehetséges. Alapértelmezett esetben a felhasználói név és annak jelszava üres mezőként jelenik meg a forrásban. Ez azt jelenti, hogy bárki és bármikor gond nélkül beléphet az adott menüpontba, legyen akár Amerikában, vagy akár az Északi-Sarkon, és máris hozzá jutott az adatbázisaimhoz és a felhasználók adataihoz. Ezért ajánlott és kötelező is megadnunk egy felhasználói nevet és egy jelszót az említett támadások elkerülése érdekében.

Az új adatbázis létrehozását érdemes új felhasználóként megtenni. Ehhez válasszuk ki a phpMyAdmin "Jogok" menüpontját. Az itt látható táblázat információt ad nekünk a felhasználók adatairól, jogaikról. Leolvasható, hogy az adott felhasználókra vonatkozó engedélyeket. A telepítés utáni listán csupán az alapbeállításoknak megfelelő "root" felhasználó jelenik meg. Feladatunk tehát most az, hogy új felhasználóként egy saját felületet hozzunk létre a magunk által beállított jogokkal és tulajdonságokkal.

	Felhasználó	Hoszt	Jelszó	Globális jogok ¹	Engedélyezés	
	Bármi	%		USAGE	Nem	\$
	Bármi	localhost	Nem	USAGE	Nem	3
	pma	localhost	Nem	RELOAD, SHUTDOWN, PROCESS	Nem	3
	root	127.0.0.1	Nem	ALL PRIVILEGES	lgen	30
	root	localhost	Nem	ALL PRIVILEGES	lgen	3
<u>†</u>	Mind kijelölé:	se / Kijelölé:	s törlése			

Kattintsunk tehát az "Új felhasználó hozzáadása" hivatkozásra. A következő oldalon láthatunk egy beviteli mezőkből álló felületet. Itt adhatók meg a bejelentkezési adatok, melyeket teljes mértékben tetszés szerint állíthatunk be. A legfontosabb beállítási lehetőségek közé tartoznak a globális jogok beállításai. A globális kifejezés ebben az esetben azt jelenti, hogy a jogokat az egész adatbázisra kiterjedően határozhatjuk meg: adatokra, szerkezetre és adminisztrációra vonatkozóan.

- Adatok					

Miután megfelelően kitöltöttük a mezőket, már létrehozhatjuk a saját felhasználói környezetünket. A sikeres végrehajtást követően, a következő üzenet jelenik meg a képernyő felületén.

Új felhasználó sikeres létrehozása:

CREATE USER 'magyzoli'@'localhost' IDENTIFIED BY '***';	
GRANT ALL PRIVILEGES ON * . * TO 'magysoli'8'localhost' IDENTIFIED BY '***' WITH GRANT MAK_UPDATES_PER_HOUR 0 NAK_USER_CONNECTIONS 0 :	OPTION NAV_QUERIES_PER_HOUR 0 NAV_CONDECTIONS_PER_HOUR 0
	[Szerkesztés][PHP kód készítése]

Ha végrehajtottuk a műveletet nincs más dolgunk, mint az, hogy előkészítünk egy adatbázist a Moodle keretrendszer számára. A kezdőlapra kattintva megjelenik az "Új adatbázis létrehozása" keret.

Íli adatházie lóti	rehozása @	
moodle	utt8_hungarian_ci 🛛 📉 Letrehozas	

Az adatbázis neve legyen "moodle". A karakterkódolást is be kell állítanunk: az adatbázisunk utf8 hungarian beállítás legyen. Ha beállítottunk minden tulajdonságot, akkor kattintsunk a "Létrehozás" nyomógombra. Ekkor a következő üzenetet kapjuk:

CREATE DATABASE 'moodle' DE	FAVLT CHARACTER SET unfö COLLATE unfö_unicode_si:	
		[Szerkesztés][PHP kód készítése
Vem található tábla az a - 🍋 líi tábla létreboz	datbázisban. ása alz) moodle adatbázisban——————	
Név:	Mezők száma:	
		Indítás

Megfigyelhető, hogy a létrehozást követően a "Nem található tábla az adatbázisban" információs üzenet jelenik meg a képernyőn. Természetes, hiszen ez egy teljesen új adatbázis, mely még nem tartalmazhat adatokat. Minden gond nélkül el kezdhetnénk feltölteni táblákkal, adatokkal. A Moodle keretrendszer sem épül másra, mint adatok és azoknak lekérdezési tábláinak összességéből. Persze ez azért sokkal bonyolultabb, de most bemutatom a rendszer legegyszerűbb telepítési metódusát.

Az első lépést megtettük, létrehoztunk egy adatbázist az adatok számára. A következő fejezetben dokumentálom a telepítés részletes folyamatát.

Moodle telepítése

A Moodle keretrendszer ingyenesen letölthető és szabadon alkalmazható minden ember számára, legyen az tanár, diák, ügyvéd. Hiszen a rendszer nem csak tanítási és tanulási feladatokat láthat el.

A telepítésnek van néhány minimális feltétele:

- ✓ Telepített operációs rendszer (Windows, Linux, MacOS)
- ✓ Megfelelően működő Internetes kapcsolat
- ✓ Számítógépen létesített szerver oldali kiszolgálás (esetemben a már telepített XAMPP)
  - o MySQL
  - o PHP
  - o Apache

Most már minden készen áll a telepítéshez. Töltsük le a telepítési file-okat a helyi lemezünkre.

http://moodle.org

Válaszuk ki a "Moodle for Windows" menüpontot, majd a következő oldalon már válogathatunk is a jelenleg letölthető verziók körül. Én a Moodle 1.9.3 verzióját töltöttem le, de mire ezt a dolgozatot írom már a Moodle 1.9.4-es és a Moodle 2.0 Beta verziója is elérhető volt az oldalon. A szükséges tárhely a letöltéshez, a mai merevlemezek adattárolási méreteit tekintve elenyészőnek számít, a maga kb. 60MB-val. Ajánlom az 1.9.4-es verzió letöltését, vagy azok fejlesztését, mivel a fejlesztést követően stabilabb és biztonságosabb rendszert mondhatunk a magunkénak. Hogy miért nem a Moodle 2.0 Beta verzióját ajánlom? A Beta kifejezés is jelzi talán azt, hogy ez még csak próba és tesztelési verzió. Még nem véglegesen elfogadott. Ezért is jobb inkább az 1.9.x verziók valamelyikének telepítése, ha egy megbízható és szabványosított keretrendszerhez szeretnénk eljutni.

A letöltési opció alapján egy tömörített archivált file-t kell majd lementenünk, majd a rendszer sajátosságainak megfelelően kell azt kicsomagolnunk. Mivel a file tartalmát egy meghatározott helyre kell másolnunk, célszerű és gyorsabb megoldásnak tartom és ajánlom, ha mindjárt a célkönyvtárba csomagoljuk ki a tartalmat. Ez a következő: X:\xampp\htdocs\ Eredményként a következőt kapjuk: X:\xampp\htdocs\moodle. Ez a könyvtár tartalmazza a telepítési és majd később az alkalmazási mappákat és állományokat. Elérkeztünk a telepítés megkezdéséhez. Nyissunk meg egy web-böngészőt (ajánlott a Firefox), majd gépeljük be a következőt: <u>http://localhost/moodle/install.php</u> . Ezzel aktiváltuk a telepítést, és a következő képernyő fogad bennünket:

🕹 Moodle Install	- Mozilla Firefox	
Eájl Szerkesztés	Nézet Előz <u>m</u> ények Könyvjelzők Eszközök Súgó	()
C	🖞 🗙 🏠 (🌆 http://localhost/moodle/install.php 🖄 - 🔀 - 🔀 - moodle	P
	Installation	
	Choose a language Please choose a language for the installation ONLY. You will be able to choose site and user languages on a later screen.	
	Language English (en)	

Az üdvözlő képernyőn beállíthatjuk a telepítés és az alkalmazás nyelvét. Miután kiválasztottuk a nekünk megfelelő nyelvet, kattintsunk a "Next" gombra.

moodle			Installation
Choose a language Please choose a language for the installation C Language	DNLY. You will be able to cho	oose site and u	user languages on a later screen.
	Euskara (eu) (fa) Suomi (fi) Frilipino (fil) Français - Canada (fr_ca) Français (fr) Gaeilge (ga) Galego (gl) ישרור (gu) חיבר (hi) Hrvatski (hr) Magyar (hu)		Next »

A következő ablak egy visszajelzést/állapotfelmérést ad a szerverünk php beállításaival kapcsolatban. Ha itt bármilyen hibát találunk, célszerű a php.ini fájlban megkeresni és átállítani a kérdéses opciót. Ez természetesen csak haladó felhasználóknak és adminisztrátoroknak ajánlott.

moodle	Telepítés
PHP-beállítások ellenőrzése Szerverének az összes tesztet sikeresen kell lefuttatnia ahhoz, hogy a Moodle	megfelelően működjön.
PHP-verzió	Sikerült
Automatikus folyamatkezdés	Sikerült
Futásidejű Magic Quotes	Sikerült
Globális változók nem biztonságos kezelése	Sikerült
Biztonságos mód	Sikerült
Állományok feltöltése	Sikerült
GD-verzió	Sikerült
Memóriakorlát	Sikerült
« Előző	Következő »

A "Következő" gombra kattintunk.

Továbblépve a Moodle könyvtárait kell beállítani - webes elérés címe és az adatkönyvtár címe. Célszerű elolvasni, hogy melyik mit is takar, és milyen feltételek vonatkoznak rájuk.

moodle	Telepítés
Erősítse meg a Moodle telepítésének helyét.	
Webcím:Adja meg a teljes webcímet, ahol a Mo tanulók leginkább használni fognak. Ne tegyen a	oodle elérhető lesz. Ha portálja több URL-ről is elérhető, adja meg azt, amelyet a i végére perjelet.
Moodle-könyvtár:Adja meg a telepítés teljes útvo	nalát. Ügyeljen a kis-/nagybetűk különbözésére.
Adatkönyvtár:Egy olyan helyre lesz szüksége, al webszerver felhasználója által (ez általában "noboc közvetlenül elérhető.	hova a Moodle a feltöltött állományokat menti. A könyvtárnak olvashatónak és a dy" vagy "apache") İRHATÓNAK kell lennie, ugyanakkor ne legyen az internetről
Webcim	http://localhost/moodle
Moodle-könyvtár	C:\xampp\htdocs\moodle
Adatkönyvtár	C:\xampp/moodledata
« Előző	Következő »

- 1. **Webcím**: Azt a hivatkozási címet adja meg, amelyen keresztül elérhető a keretrendszer a web-böngészőn.
- 2. **Moodle-könyvtár**: Hivatkozás a merevlemezre, ezen felül a telepített állományok és könyvtárak tartalmára.
- 3. Adatkönyvtár: Itt találhatók a felhasználók állományai, pl.: a beállított operátor logók képei stb. Tartalmazza továbbá a biztonsági mentések helyét és a címoldal képeit.

Ajánlom, hogy ezeket az elérési hivatkozásokat ne állítsuk át, ne változtassuk meg, hiszen erre a későbbiekben is lesz alkalmunk. Ha ezt kívánjuk tenni, akkor nincs más dolgunk, mint telepítés után megnyitni a X:\xampp\htdocs\moodle\config.php forrás file-t. Ebben megtalálhatók a fent említett beállítások és hivatkozási pontok.

```
13 //$CFG->wwwroot = 'http://localhost/moodle';
14 $CFG->wwwroot = 'http://'.$_SERVER['HTTP_HOST'].'/moodle';
15 $CFG->dirroot = 'C:\xampp\htdocs\moodle';
16 $CFG->dataroot = 'C:\xampp\moodledata';
17 $CFG->admin = 'admin';
```

A következő ablakban az adatbázissal kapcsolatos kapcsolódási pontokat, adatokat kell megadnunk:

moodle	Telepítés			
Most be kell állítania azt az adatbázist, ahol Moodle-adatainak többségét tárolni fogja. Az adatbázisnak már léteznie kell, a hozzá tartozó azonosítóval és jelszóval együtt. Típus: MySQL Gazdagép: pl. localhost vagy db.isp.com Név: az adatbázis neve, pl. moodle Felhasználó: az Ön adatbázishoz használt azonosítója Jelszó: az Ön jelszava az adatbázishoz Táblázat előtagja: minden táblázatnévhez használandó előtag (választható) Megjegyzés: A telepítő megpróbálja automatikusan létrehozni az adatbázist, ha az nem létezik.				
Típus	MySQL (mysql)			
Gazdagép szervere	localhost			
Adatbázis	moodle			
Felhasználó	nagyzoli			
Jelszó	•••••			
Táblázat előtagja	mdl_			
« Előző	Következő »			

Itt adhatjuk meg a már általunk az előbbiekben generált adatbázis nevét, típusát és az azt létrehozó felhasználót, valamint a beállított jelszavát.

A "Következő" nyomógombra kattintva megjelenik a "Környezetek ellenőrzése" oldal:

moo	dle				Telepítés
Környezetének ellenő Ellenőrizzük, hogy ren	rzése Idszerének különf	éle összetevő	i megfelelnek-e a rendszerkövete	Iményeknek	
		Sz	erverellenőrzések		
	Név	Információ	Jelentés	Állapot	
	php_extension	curl	 a megfelelő teljesítmény érdekében telepítse és kapcsolja be Ajánlatos a választható Curl-könyvtár telepítése a Moodle Networking bekapcsolásához. 	Ellenőrzés	
	php_extension	openssl	 Da megfelelő teljesítmény érdekében telepítse és kapcsolja be Határozottan ajánlott az OpenSSL-könyvtár telepítése - ezzel kapcsolható be a hálózati Moodle. 	Ellenőrzés	
	unicode		Otelepíteni kell és be kell kapcsolni	Rendben	

A telepítő a listából pár sort és részletet sárga színnel különböztet meg. Itt a ellenőrzésre javasolja a *curl* és az *openssl* php kiterjesztéseket. Ajánlott ezeket a kiterjesztéseket bekapcsolni.

Ezt a következő file alkalmazásával tudjuk megtenni: X:\xampp\apache\bin\php.ini állomány szerkesztése. Erre a feladatra egy egyszerű szövegszerkesztő (ajánlott: nézőke, Notepad++) programot hívhatunk segítségül.

A következőt kell tenni:

```
636 ;extension=php_openssl.dll
582 ;extension=php_curl.dll
```

Két sor elől ki kell törölnünk a pontosvessző karaktert. Ezzel már aktiváltuk is az adott szolgáltatást.

A változtatások érvénybe lépéséhez azonban újra kell indítani az Apache szervert. Ha ezt megtettük, akkor visszalépünk a böngészőablakhoz és végrehajtunk egy frissítést. Ennek következtében nem kell elölről kezdeni a telepítést. Láthatjuk viszont azt, hogy minden kiterjesztés helyesen be van-e állítva.

A telepítés következő lépése a megfelelő nyelvi csomag letöltése. Angol telepítés esetén nincs ilyen problémánk, hiszen azaz elsődlegesen támogatott nyelv. Magyar esetében pedig lehetőségként letölthető a nyelvi csomag. Abban az esetben, ha ezt elmulasztjuk, a telepítés angol nyelven fog folytatódni.

moodle	Telepítés
Nyelvi csomag letőltése Letölthet most egy nyelvi csomagot és azon a nyelven folytathatja a telepítést Ha nem tudja letölteni, folytathatja a telepítést angol nyelven. (A telepítés végé telepítésére.)	: én lehetősége lesz további nyelvi csomagok letöltésére és
Töltse le a ",Magyar (hu)", n	iyelvi csomagot Következő »

Letöltés után a következő üzenet jelenik meg a munkaablakban:

A "Magyar (hu)" nyelv telepítése sik	erült. A telepítés ezen a nyelven folytatódik.
« Előző	Következő »

Magyar nyelven folytatva a telepítést a rendszer elkészíti a config.php file-t, melyet nyugtázva jelez nekünk a telepítő alkalmazás:

Az elkövetkezendő oldalon el kell fogadnunk a GPL licencet, melyről fentebb olvashattunk.

GPL-licenc	
GPL-licenc	
	Moodle - Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment
	Szerzői jogra vonatkozó megjegyzés
Copyright (C) 1999-20 Software Foundation bármely későbbi verzi VÁLLALÁSA NÉL	04 Martin Dougiamas (http://dougiamas.com) Ez a program ingyenes szoftver; továbbadhatja és/vagy módosíthatja a Free által kibocsátott GNU General Public License feltételeinek a betartásával - vagy a licenc 2-es, vagy (választhatóan) annak ója szerint. A programot abban a reményben adjuk közre, hogy hasznosnak bizonyul, azonban MINDENNEMŰ GARANCIA KÜL; ideértve az ELADHATÓSÁG vagy valamely KONKRÉT CÉLRA VALÓ ALKALMASSÁG szavatolását. A további részleteket lásd: GNU General Public License: http://www.gnu.org/copyleft/gpl.html

Miután elfogadtuk a feltételeket, a további oldalakon nem sok dolgunk lesz, hiszen a táblák és adatok feltöltése után párszor a Tovább gombra kell csak kattintanunk.

Példa:

(mysql): INSERT INTO mdl_log_display(module, action, mtable, field) VALUES ('message', 'block contact', 'user', 'CONCAT(firstname,\' \',lastname)')
Sikerült
(mysql): INSERT INTO mdl_log_display(module, action, mtable, field) VALUES ('message', 'unblock contact', 'user', 'CONCAT(firstname,\' \',lastname)')
Sikerült
(mysql): INSERT INTO mdl_log_display(module, action, mtable, field) VALUES ('group', 'view', 'groups', 'name')
Sikerült
(mysql): SELECT name FROM mdl_config WHERE name = 'unicodedb' LIMIT 1
(mysql): SELECT * FROM mdl_config WHERE id = '-1'
(mysql): INSERT INTO mdl_config (NAME, VALUE) VALUES ('unicodedb', '1')
(mysql): SELECT LAST_INSERT_ID()
Az adatbázis átalakítása sikerült Folytatás

Adatbázis létrehozása

A telepítés ezzel a művelettel be is fejeződött. A következő néhány oldal már a portál és az adminisztrátori tulajdonságaival, beállításaival foglalkozik. Beállítható a rendszergazda felhasználói azonosítója, jelszava, valamint azok a személyes információk, amikről úgy döntünk, hogy láthatóvá válik más felhasználók számára is.

Ilyen személyes adatok lehetnek: Felhasználó teljes neve, e-mail címe, lakhelye, valamint a "Leírás" mezőbe tetszőleges információt oszthatunk meg másokkal. (részletek, 4. sz. melléklet)

A következő oldal már teljes mértékben a címoldal beállításaival foglalkozik. Ahol meg tudjuk adni a főoldalunk nevét, valamint megadhatunk egy rövid leírást a feldolgozásra kerülő témával kapcsolatban. Itt lehetséges beállítani, illetve engedélyeztetni az önregisztrációt. Ennek jelentése az, hogy az oldalra látogató felhasználók aktiváló e-mail segítségével regisztrálhatják önmagukat. (részteltek, 5. sz. melléklet)

Moodle Felülete

Az előzőekben ismertetett leírást követve magunkénak tudhatunk egy keretrendszert, melyet most már a saját ízlésünk szerint, valamint a használati céloknak megfelelően alakíthatunk, formálhatunk. A teljesen "szabad szoftver" jelző ebben a formában is helytáll, hiszen a portál teljes egészében, minden opcióval, kiegészítőkkel együtt fejleszthetjük.

őmenü	Felvehető kurzusok		zerk	eszte	és kił	apcs	olá	sa
(¶ & X↓→ 	Ebben a kategóriában nincsenek kurzusok	Kurz Se a	us-/µ ⊮ ×	oortá ←↓	lleíra	ás		. [
Tevékenység hozzáadása	Új kurzus hozzáadása							R
ortáladminisztráció		Napt	tár té x	←↑				E
l¶ & X↑→		-	~	200	9. fel	oruár		•
 Felhasználók Kurzusok 		V 1	Н 2	<mark>К</mark> 3	Sze 4	Cs 5	Р 6	Szo 7
Pontok Hely		8 15	9 16	10 17	11 18	12 19	13 20	14 21
□ Modulok □ Biztonság		22	23	24	25	26	27	28
Megjelenés		Blok	kok					
Szerver		Hoz	záad	lás	,			~
 Hálózati működtetés Jelentések Egyéb 								

Vizuális megjelenés a telepítés után:

Ebben a fázisban teljes körű adminisztrátori jogaink vannak. Ez azt jelenti, hogy szerkeszthetjük az oldalt mindenféle gond és fennakadás nélkül. Választhatunk a "Szerkesztés bekapcsolása" és "Szerkesztés kikapcsolása" üzemmódok között. Ha be van kapcsolva a szerkesztés, abban az esetben megjelennek a szerkesztést szolgáló ikonok. Amennyiben az ikonok aktívak, föléjük helyezve az egeret, megtekinthető, hogy valójában mire is szolgál az adott szerkesztési utasítás. Rákattintva aktiválódik, majd ha adminisztratív szerkesztésről van szó, akkor megjelenik egy újabb ablak, melyben az adott szerkezeti elemmel kapcsolatban állíthatjuk be a tulajdonságokat.

Szerkezeti felépítés:

Bemutatom a keretrendszer szerkezetét, mely segítségével felépítek egy konferencia szervezésére és lebonyolítására szolgáló web alapú információs adatbázist és kiszolgáló felületet. Kihasználva a keretrendszer sajátosságait, az internetes szolgáltatásokat, valamint ingyenes, szabadon felhasználható szoftvereket.

Látható az, hogy szerkezetileg tagolt felépítésről beszélhetünk. Vízszintesen három oszlopra tagolódik az oldal. Az oszlopok között is megkülönböztetjük a két szélsőt a középsőtől. A középső oszlop és megjelenítő felület a különböző "Tevékenységek", valamint "Tananyagok" hozzáadását teszi lehetővé. A két szélső oszlopon helyezhetőek el az ún. "Blokkok" valamint lehetséges itt is "Tevékenységek" és "Tananyagok" beszúrása.

Hozzáadásuk a következőképpen lehetséges:

Adminisztrátori beállítások:

Minden egyes, az oldalhoz tartozó kiegészítők, alkotóelemek beállítását, vizsgálatát, szerkesztését, valamint a keretrendszerrel kapcsolatos beállításokat megtaláljuk a "Portáladminisztráció" menüpont alatt. (részletek, 6. sz. melléklet)

A rendszergazda fiókjának beállítása

Ezen az oldalor egész portál föl felhasználónév legyen. Később	n kell megadni a fő rendszergazdát, aki ezt követően az ött rendelkezik majd. Ügyeljen arra, hogy a és a jelszó biztonságos, az e-mail cím pedig valóságos o további rendszergazdákat adhat meg.
Általános	
	* Részletek megjelenít
Felhasználónév*	nagyzoli
Új jelszó* 👔	••••••
Jelszómódosítás előírása 👩	
Keresztnév*	Zoltán
Vezetéknév*	Nagy
E-mail cím*	bigzolee7@gmail.com
E-mail cím megjelenítése	Mindenki láthatja az e-mail címemet
E-mail bekapcsolva	Ez az e-mail cím be van kapcsolva. 💌
Város/falu*	Tolna
Válasszon egy országot*	Magyarország 💌
Időzóna	Szerveridő 💌
Választott nyelv	Magyar (hu) 💌
Leírás 🔞	

	Új beállítások - A címoldal beállításai
A portál teljes neve fuliname	
A portál rövid neve (pl. egy szó) shortname	
Kezdőoldal leírása summary	Trebuchet I (3 pt) Nyelv B I I S ** x* M S C Image: Solution of the state of
	Útvonal:
	A portál ezen leírása a címoldalon lesz látható.

Önregisztráció engedélyezése:

Önne ninstud sid		
Onregisztracio	Kikapcsolas	Alapbeallitas (Kikapcsolas)
	hozhatnak létre fóru az önregisztrációt k	rainatjak magukat és nökökat hoznáthak letre. Ezzet a levelszemetet gyartok nököl imüzenetek és blogbejegyzések levélszeméttel való megtöltéséhez. Ennek elkerülé i kell kapcsolni vagy az <i>Engedélyezett e-mail doménekr</i> e kell korlátozni.

Portáladminisztráció
Értesítések
Felhasználók
🗖 Kurzusok
Pontok
Hely
D Nyelv
Modulok
Biztonság
Megjelenés
Címoldal
Szerver Szerver
Hálózati működtetés
Jelentések
🗖 Egyéb
Keresés

Kibontva:

Portáladminisztráció

- ≝¶ ⊛ ×↑→
- Értesítések
- Felhasználók
  - Hitelesítés
  - Fiókok
- Engedélyek
- C Kurzusok
  - Kurzusok hozzáadása/szerkesztése
  - Beiratkozások
  - Kurzuskérés
  - Biztonsági mentések
- Pontok
  - Általános beállítások
  - Pontozási kategória
  - beállításai
  - Pontozási tétel beállításai
  - Skálák
  - Eredmények
  - Betűk
- Jelentés beállításai
- C Hely
  - Hely beállításai
  - Időzónák frissítése

D Nyelv

- Nyelvi beállítások
- Nyelv szerkesztése
- Nyelvi csomagok
- P Modulok
  - Tevékenységek
  - Blokkok
  - Szűrők

Biztonság

- Portálszabványok
- HTTP-biztonság
- Modulbiztonság
- Értesítések
- Vírusölő
- D Megjelenés
  - D Stílusok
  - Naptár
  - HTML-szerkesztő
  - HTML-beállítások
  - Moodle-dokumentumok
  - Az én Moodle-om
  - Kurzusvezetők
  - AJAX és javascript
  - Címkék kezelése
- Címoldal
  - A címoldal beállításai
  - A címoldal szerepei
  - A címoldal biztonsági mentése
  - A címoldal helyreállítása
  - A címoldal kérdései
  - Portál állományai

Szerver

- Rendszerútvonalak
- E-mail
- Folyamat kezelése
- RSS
- Hibaszűrés
- Statisztika
- HTTP
- Karbantartási üzemmód
- Tisztítás
- Környezet
- PHP-vel kapcsolatos infó
- Teljesítmény
- Hálózati működtetés
  - Beállítások
  - Társgépek
  - SSO-hozzáférésvezérlés
  - Beiratkozások
  - XML-RPC-gazdagépek
- Delentések
  - Biztonsági mentések
  - Kurzus áttekintése
  - Naplók
  - Élő naplózások
  - Kérdés
  - Security overview
  - Statisztika
  - Egységek ellenőrzése
- 🗁 Egyéb
  - Kísérleti
  - XMLDB-szerkesztő

Keresés

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton szeretném megköszönni Szüleimnek, hogy lehetőséget biztosítottak a főiskolai tanulmányaimhoz valamint, hogy odaadó türelemmel tekintettek munkámra az intézményben eltöltött idő alatt.

Köszönöm konzulensemnek Dr. Hegyi Sándornak, aki rengeteg figyelmet szentelt munkám sikeres elvégzésének, valamint Császár-Csutorás Péternek, aki külső konzulensként segítette a gyakorlati munka megvalósítását.

Köszönöm a debreceni Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola két munkatársának, Vágvölgyi Csabának, aki nagylelkűen segítette munkámat, és a gyakorlatban is alkalmazta általam ajánlott modulok néhány példányát, valamint Papp Gyulának, aki technikai tapasztalattal tudott szolgálni az ismereteim dokumentálásában.